

10-22/1977-1377
Hör/3.

74
TITKOS!

HATÁRFORGALOM ELLENŐRZÉSI SZABÁLYZAT

forgalomellenőrző pontok részére

Indokolta a 21/1972-12
miniszteri utasítást

BELUGYMINISZTERIUM
HATÁRŐRSÉG ORSZÁGOS PARANCSNOKSÁG
KIADASA

1973

74

Smith

TITKOS!

HATÁRFORGALOM ELLENŐRZÉSI SZABÁLYZAT

forgalomellenőrző pontok részére

**BELÜGYMINISZTERIUM
HATÁRŐRSEG ORSZÁGOS PARANCSNOKSÁG
KIADÁSA**

1977

13-1/1/1978.

*Indokolta a 24/1982 sz. példány
m.m. utánfelo*

0058

sz. példány

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK**

30/1977. számú

P A R A N C S A

a Határforgalom Ellenőrzési Szabályzat kiadásáról

Budapest, 1977. évi október hó 26-án.

A Határforgalom Ellenőrzési Szabályzatot a forgalomellenőrző pontok részére kiadom. Az abban foglaltak eljáratása, betartása és alkalmazása érdekében

m e g p a r a n c s o l o m :

1. A BM Határőrség forgalomellenőrző pontjai a határforgalom ellenőrzését a szabályzat rendelkezései szerint végezzék.
2. A szabályzatban foglaltakat a BM illetékes szerveinek beosztottai és a határőrség hivatásos állománya beosztásának megfelelő mértékben, a forgalomellenőrző pontokon szolgálatot teljesítő hivatásos állományúak pedig teljes egészében sajátítsák el.

3. Ez a parancs 1978. január 1-én lép hatályba, egyidejűleg a 08/1969. számú miniszteri paranccsal kiadott Hattárforgalom Ellenőrzési Szabályzat hatályát veszti.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Készült: 2200 példányban.
Kapják: külön elosztó szerint.

I. FEJEZET

HATÁRFORGALMI ÁLTALÁNOS ELVEK

A határforgalom és ellenőrzése

1. Az államhatárt csak érvényes útiokmánnyal és a hatályos rendelkezések szerint szükséges be-, illetőleg kiutazási engedéllyel (a továbbiakban: útlevéllel) szabad átlépni. Az átlépés ellenőrzés mellett történik.

2. **Határforgalom** a nemzetközi forgalomban közlekedő utasok be-, vagy kiutazása, járművek és szállítmányok áthaladása az államhatáron a nemzetközi, két állam közötti, vagy a kishatárforgalom számára megnyitott határátkelőhelyen. Nem minősül határforgalomnak a Magyar Népköztársaság légiterén átrepülő és a területén le nem szálló polgári légi járművek és azok utasainak forgalma, továbbá a nemzetközi egyezményekben meghatározott, az államhatáron át vezető utak, határutak, vízi utak belföldi forgalma, valamint a másik állam területén levő földek használatával összefüggő határátlépések.

3. Személyeknek be- vagy kiutazását, továbbá a határforgalomban járműveknek és szállítmányoknak az államhatáron való áthaladását a forgalomellenőrző pont (a továbbiakban: FEP) — a határvámhivatallal (a továbbiakban: vámhivatal) egyetértésben — be- vagy kiléptetéssel (átléptetés) engedélyezi.

4. Az átléptetésnek csak akkor van helye, ha:

- a) az utas be- vagy kiutazása érvényes útlevéllel rendelkezik;
- b) az utas és a poggyász, illetőleg a jármű és a szállítmány az államhatár átlépésére vonatkozó egyéb rendelkezéseknek is megfelel.

5. Nem magyar állampolgár a Magyar Népköztársaság területére csak a személyazonosságának megállapítására alkalmas olyan útlevéllel utazhat be, amely:

- a) tartalmazza az útlevelet kibocsátó állam (hatóság), vagy nemzetközi szervezet megnevezését, a tulajdonos nevét, személyi adatait, személyazonosítására alkalmas fényképét, sajátkezű aláírását, az érvényességre vonatkozó adatokat, szükség esetén a vízumot, továbbá a megfelelő helyeket a bejegyzésekhez;
- b) nincs megcsonkítva, meghamisítva vagy a rendeltetészerű használatot kizáró mértékben megrongálódva.

6. Külön rendelkezésben meghatározott esetekben a fényképtől és a sajátkezű aláírástól el lehet tekinteni.

7. Nem kell külön útlevéllel rendelkeznie együttes utazás esetén annak, akit csoportos útlevélbe, házastársa útlevelébe, vagy — mint kiskorút — szülője, illetőleg törvényes képviselője útlevelébe jegyeztek be.

8. A be- és kiutazó személyek az államhatáron való átléptetés céljából jelentkezni kötelesek. A közforgalmi járművön utazó személyek az útlevél ellenőrzésekor tesznek eleget jelentkezési kötelezettségüknek. Az államhatáron át közlekedő vasúti, közúti és vízi járműveket, valamint a légi járműveket, a jármű vezetője, képviselője, illetőleg

a szállítmány megbízott kísérője tartozik a határőrségnél bejelenteni.

9. Indokolt esetben kérelemre, a szomszédos állam illetékes szerveivel egyetértésben a határőrség, valamint a vám- és pénzügyőrség országos parancsnoka együttesen engedélyezheti, hogy a határforgalomban közlekedő személyek, járművek, szállítmányok határon való átléptetése határátkelőhelyen kívül történjék. Ez esetben a felmerült költségek a kérelmezőt terhelik.

10. A be- vagy kiutazásra vonatkozó rendelkezéseket általában nem kell alkalmazni:

- a) légi járművel történő átutazás esetén, ha az utas a légi járművet vagy a nemzetközi repülőtér kijelölt területét nem hagyja el;
- b) vízi járművel történő átutazás esetén, ha az utas a vízi járművet nem hagyja el;
- c) az államhatár mentén elvégzendő munkák céljából történő átlépéskor;
- d) menedékjog kérése, kiadatás és kiutasítás esetén;
- e) az államhatár tényleges átlépése után az átlépésre jelentkezéskor, ha az utas átléptetését meg kell tagadni, vagy erre más ok miatt nem került sor;
- f) elemi csapás esetén a mentőcsapatok és a menekülő lakosság határátlépésekor.

11. A nemzetközi határforgalom számára megnyitott határátkelőhelyen az utasok, járművek, szállítmányok ellenőrzése, átléptetése — ha nemzetközi egyezmény, vagy jogszabály másként nem rendelkezik — megszakítás nélkül (éjjel-nappal) folyamatosan történik.

12. Két állam közötti forgalom és kishatárforgalom számára megnyitott határátkelőhelyen az utasok, járművek, szállítmányok ellenőrzése, átléptetése a szomszédos állammal kötött egyezményben meghatározott időben történik.

A FORGALOMELLENŐRZŐ PONT MŰKÖDÉSI TERÜLETE, FELADATAI

13. A FEP kikülönített állomáshellyel rendelkező al-egység, amely a határforgalomban résztvevő személyek, járművek és szállítmányok ellenőrzését végzi a határátkelőhely, illetőleg a működési területén. A forgalom ellenőrzését a határőrség országos parancsnoka által kijelölt őrs is végezheti a működési területén megnyitott határátkelőhelyen.

14. A FEP működési területe:

- a) **Vasúti határátkelőhelyen:** a határállomás, a hozzátartozó pályaudvar és annak létesítményei, továbbá a határállomás és az államhatár közötti vasúti vonalszakasz és az ott közlekedő vonatok. Menetközbeni ellenőrzés esetén a vasúti vonalszakaszon közlekedő vonatok és a mélységi területen levő vasútállomások kijelölt területei.
- b) **Közúti határátkelőhelyen:** annak területe és objektumai, valamint a közút államhatárra vezető honi szakasza.
- c) **Vízi határátkelőhelyen:** a kikötő szárazföldi és vízi területe, az ott tartózkodó vízi járművek, valamint menetközbeni ellenőrzés esetén a nemzetközi forgalomban résztvevő vízi járművek a meghatározott területen.
- d) **Légi határátkelőhelyen:** a nemzetközi repülőtér területe és objektumai.

A FEP feladatai

15. A FEP alapvető feladata működési területén az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, a határrend fenntartása és ezzel összefüggő egyéb belügyi feladatok ellátása.

a) Határőrzési feladatok:

- a tiltott határátlépést, annak kísérletét, vagy előkészületi cselekményét elkövetők és ezek segítői, az embercsempészek, körözés alatt álló és bűncselekmények elkövetésén tettenért, vagy ennek előkészítésével gyanúsított személyek igazoltatása, előállítása, elfogása;
- a határsávban tartózkodás jogosságának ellenőrzése;
- a határátkelőhely őrzése és védelme;
- a kerületparancsnokok által meghatározott egyéb határőrzési feladatok.

b) Határforgalom ellenőrzési feladatok:

- az utasok útleveleinek ellenőrzése, átléptetése;
- útlevél vagy engedély nélkül, érvénytelen, hamis, továbbá más személyek részére kiállított útlevéllel történő határátlépések megakadályozása;
- az államhatáron áthaladó járművek és szállítmányok ellenőrzése;
- a Varsói Szerződéshez tartozó tagállamok katonai csapatainak, járműveinek és szállítmányainak átléptetése;
- tiltott anyagok kivitelének, behozatalának megakadályozása;

- személyek, járművek és szállítmányok átadásának, átvételének ellenőrzése;
- vámbüntettet, devizagazdálkodást sértő büntettet, vagy más bűncselekményt elkövetők feltartóztatása;
- a határforgalom adatainak nyilvántartása és jelentése.

c) Határrendi feladatok:

- a határrendi és határforgalom ellenőrzési egyezmények FEP-re vonatkozó előírásainak betartása és betarttatása;
- a határrend megsértésének megelőzése, felfedése, megakadályozása;
- a határon való áttévedés megakadályozása, illetve az áttévedt személyek feltartóztatása.

d) Egyéb belügyi feladatok:

- a határátlépésre jelentkező utasok és járművek adatainak ellenőrzése a határfigyelőztetési nyilvántartásban;
- az utasok és a járművek adatainak jelentése a BM illetékes szerveinek;
- vízumkiadás a kijelölt határátkelőhelyeken;
- fegyver, lőszer behozatalának, kivitelének engedélyezése;
- a légi közlekedés és a határforgalom biztonságának fenntartása;
- az illetékes belügyi szerv által elrendelt, meghatározott feladatok végrehajtása;
- operatív adatok, jelzések gyűjtése és jelentése;
- a határforgalommal kapcsolatos események, intézkedések jelentése;

- külön felhatalmazás alapján helyszíni szabálysértési bírság kiszabása, kilépésre jelentkező külföldiekre lakcím bejelentés és tartózkodásra vonatkozó jogszabályok megsértése esetén.

A határőrzési feladatok ellátása

16. A tiltott határátlépést, annak kísérletét, vagy előkészületi cselekményét elkövető személyek, ezek segítői, továbbá az embercsempészek, körözés alatt álló, vagy bűncselekmény elkövetésén tettenért személyek előállítása, elfogásakor;

- át kell vizsgálni a ruházatot, a poggyászt és járművet, terepen történt elfogás esetén a környező terepet, tiltott határátlépésre, vagy más bűncselekményre utaló bizonyítékok felkutatása céljából;
- ki kell kérdezni a személyeket cselekményükre, az elkövetés okára, mások által tervezett, vagy elkövetett tiltott határátlépésre vonatkozóan;
- biztosítani kell a bűncselekmény bizonyítékait, hamis útlevél használata esetén meg kell állapítani a személyek kilétét, a hamis útlevél használatának célját;
- jegyzőkönyvet és vázlatot kell készíteni az elfogásról a Határőrizeti Szabályzat (a továbbiakban: Hőr/2.) 7. és 8. sz. melléklete szerint, jelentést a Hőr/2. 230. sz. pontja alapján (a vázlatot csak terepen történő elfogás esetén), az elfogott személyeket az átvett tárgyakkal együtt át kell adni a felderítő alosztálynak.

17. Az igazoltatást, tiltott határátlépést, annak kísérletét, vagy előkészületi cselekményét elkövetők és ezek segítői, az embercsempészek, körözés alatt álló és bűn-

cselekmény elkövetésén tettenért, vagy ennek előkészületével gyanúsított személyek előállítása, elfogása céljából kell végezni.

Azokat, akik személyazonosságukat kellően igazolni nem tudják, vagy az igazoltatást megtagadják, elő kell állítani és a felderítő alosztálynak kell átadni. Az előállított személyek ügyében a Hór/2. 51., 52. sz. pontjaiban előírtak szerint kell eljárni.

18. A határsávban tartózkodás jogosságának ellenőrzését a határsávba jutott határsértők, határsértő segítők, körözés alatt álló személyek és csempészek felfedése, elfogása céljából kell ellenőrizni. A határsávra vonatkozó előírásokat a Hór/2. 30—36. sz. pontjai tartalmazzák.

19. A határátkelőhelyek őrzését úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy a FEP állománya legyen képes fegyveres támadás elhárítására, továbbá úgy, hogy oda illetéktelenek ne juthassanak be. A határátkelőhely védelmi tervét a sajátosságoknak megfelelően a Hór/2. 208. sz. pontja alapján kell kidolgozni.

Honi területen levő határátkelőhely védelmi körletének kiépítését a határőrség országos parancsnoka rendelheti el. A szomszédos állam területén levő közös határátkelőhelyeken a magyar fél részéről védelmi körletet kiépíteni tilos.

20. A kerületparancsnok elrendelheti még: razzia során zárás, üldözés, kutatásban való részvételt; járőrök vezénylését a meghatározott terepszakaszokra; jelzőkészülékek telepítését és ellenőrzését a határátkelőhely közelében.

A FEP-nek adott határőrizeti feladatok a határforgalom és annak ellenőrzése zavartalan menetét lehetőleg ne akadályozzák.

Határforgalom ellenőrzési feladatok ellátása

21. Az utasok útleveleinek ellenőrzése, átléptetése során meg kell vizsgálni az útlevél eredetiségét, érvényességét és a határátlépésre való jogosítását.

Az útlevél érvényességét, határátlépésre való jogosítását a „Magyar útiokmányok ellenőrzésére és kezelésére vonatkozó szabályok”, a „Vízummentes külföldi útlevelek ellenőrzésére és kezelésére vonatkozó szabályok”, továbbá a „Magyar vízumok és tartózkodási engedélyek ellenőrzésére és kezelésére vonatkozó szabályok” előírásai szerint kell ellenőrizni.

Érvényes útlevéllal sem léptethetők át azok az utasok, akiknek az átléptetését az arra illetékes szervek megtiltották. Átléptethetők azok, akiknek útlevél nélküli határátlépését nemzetközi egyezmény megengedi, továbbá, akiknek az átléptetését a határőrség országos parancsnoka, törzsfőnöke, vagy felhatalmazás alapján a határforgalmi osztály vezetője írásban engedélyezi.

Azoknak a magyar állampolgároknak a beléptetése, akik érvényes útlevéllal nem rendelkeznek, a BM Országos Rendőr-főkapitányság Útlevélosztály vezetője (a továbbiakban: útlevél osztály vezetője) engedélyével történhet.

Vízumkötelezettség alá eső, de vízummal nem rendelkező külföldiek beléptetését a BM Országos Rendőr-főkapitányság Külföldiek Ellenőrző Osztály (a továbbiakban: KEO) vezetője engedélyezheti.

Menedékjogot kérő külföldiek ügyében a KEO vezetőjének intézkedése szerint kell eljárni.

Érvényteleníteni kell azoknak az utasoknak a kiléptetését, akiket a szomszédos állam FEP-je nem léptetett be és honi területre visszaküldött.

22. Útlevel nélkül, érvénytelen, hamis vagy más személy részére szóló útlevéllal átlépésre jelentkezők esetében ellenőrizni kell, hogy nem áll-e fenn tiltott határátlépés, vagy annak kísérlete.

Hamis útlevéllal átlépésre jelentkezőket fel kell tartóztatni és ügyükben külföldieknél a KEO, magyar állampolgárok esetében az útlevélosztály vezetője intézkedése szerint kell eljárni.

Hamis, más személyre szóló útlevelet használókról és útleveleikről a FEP-nek fényképes dokumentációt kell készíteni.

23. Az államhatáron áthaladó járműveket és szállítmányokat a határsértők, tiltott anyagok felfedése, valamint a határforgalom biztonságának fenntartása érdekében kell ellenőrizni. A jármű- és szállítmányforgalom ellenőrzésének részletes szabályait a szabályzat 62—72. sz. pontjai tartalmazzák.

24. A Varsói Szerződéshez tartozó tagállamok katonai csapatainak, járműveinek és szállítmányainak államhatáron való átléptetésének rendjére a határőrség országos parancsnoka esetenként külön intézkedik.

A katonai csapatok átléptetése során létszámegyeztetést, személyazonosítást a FEP külön parancs alapján hajthat végre.

A katonai csapatok, járművek és szállítmányok határátkelőhelyre való érkezése előtt és ott tartózkodása alatt a határátkelőhely biztosítását a szállítmányparancsnokkal egyetértésben kell megszervezni, az illetéktelenek távollátása, a határforgalom biztonságának fenntartása céljából.

A határon átlépő katonai szállítmányokra vonatkozó adatok szigorúan titkosak, azokat a határforgalom statisztikai adatainak nyilvántartásában szerepeltetni tilos.

25. Tiltott anyagok kivitelét, behozatalát a FEP a vámhivatallal együttműködve akadályozza meg.

Az utasok poggyászait, ruházatát tiltott anyagok felfedése céljából általában a vámhivatal ellenőrzi, abban a FEP csak az állam és közbiztonság védelme érdekében vesz részt.

A FEP által önállóan vagy a vámhivatallal közösen felfedett tiltott anyagokat a vámhivatalnak, vagy az illetékes BM szerveknek kell átadni.

Járművekre, szállítmányokra felerősített, felrajzolt elenséges tartalmú feliratokat, rajzokat dokumentálás után a FEP-nek el kell távolítani.

26. Elfogott vagy őrizetben levő személyek határátkelőhelyen való átadásával-átvételével összefüggő útlevél nélküli átléptetéseket a FEP a kerületparancsnok utasítása alapján hajtja végre.

A járművek és szállítmányok átadásával, átvételével, átrakásával kapcsolatos útlevél nélküli határátléptetéseket a FEP a határforgalmi osztály vezetője vagy a kerületparancsnok utasítása alapján hajtja végre.

27. Devizabűncselekmény elkövetésén tettenért magyar állampolgárok kiléptetését, vagy utazásból való kizárását az útlevélosztály-vezető utasítása szerint kell végrehajtani.

Vám bűncselekményt elkövető magyar állampolgárokat be kell léptetni, ellenük az eljárás megindítására a vámhivatal illetékes.

Vámbüntett, devizagazdálkodást sértő büntett vagy más bűncselekmény elkövetésén tettenért külföldiek átléptetését, vagy utazásból való kizárását a KEO vezetőjének utasítása szerint kell végrehajtani.

Más bűncselekmény elkövetésén tettenért személyeket fel kell tartóztatni, ügyükben az illetékes belügyi szerv intézkedése szerint kell eljárni.

Azokat a kilépésre jelentkező magyar állampolgárokat, akikről okmányaik, útiholmijuk vagy egyéb körülményeik alapján feltehető, hogy jogellenesen külföldön akarnak maradni, kiléptetésüket vagy utazásból való kizárásukat az útlevélosztály vezetője utasítása szerint kell végrehajtani.

Amennyiben a vámvizsgálat során a vámőrség szervei az utazó személyt a deviza- vagy vámszabályok megsértésén tettenérik, a hatályos jogszabályokban meghatározott értékhatárig a FEP parancsnok a szabálysértést elkövető személy továbbutazását saját hatáskörében — az eset összes körülményeit mérlegelve — engedélyezheti. Az engedélyezést köteles jelenteni a BM ORFK Igazgatásrendészeti Csoportfőnökség ügyeletének.

28. A határforgalom — az utas- és járműforgalom — statisztikai adatait a vonatkozó utasítás szerint kell nyilván tartani és jelenteni. Ezen adatokról a FEP az illetékes szervek kérésére felvilágosítást adhat.

Határrendi feladatok ellátása

29. A határrend fogalmát, fenntartásának szabályait, megsértésének eseteit a Hő/2. 6—29. sz. pontjai, továbbá a Magyar Népköztársaság és a szomszédos államokkal kötött határrendi egyezmények tartalmazzák.

A FEP akadályozza meg, hogy a határátkelőhelyen tartózkodó személyek határrendsértést kövessenek el. A bekövetkezett határrendsértési esetek bizonyítékait rögzíteni kell.

30. Közúti határátkelőhelyen a határvonal és a külső határsorompó közötti útszakasz honi területén illetéktelenül tartózkodó külföldieket fel kell szólítani a honi terület elhagyására. Ha a felszólításnak nem tesznek eleget, elő kell állítani és a kerületparancsnok utasítása szerint kell eljárni.

Vasúti határátkelőhelyen a vasúti járműveken kilépéskor, indulás előtt ellenőrizni kell, hogy a belföldi utasok és a nem kilépő szolgálati személyzet leszálltak-e a vasúti járműről.

31. Belépő vasúti járműveken a szomszédos állam területéről honi területre áttévedt személyeket fel kell tartóztatni és a kerületparancsnok utasítása szerint kell eljárni.

32. Keleti és északi viszonylatban, a szomszédos állam területén levő közös vasúti határátkelőhelyre honi területről áttévedt személyeket a szomszédos szocialista állam FEP-jeivel egyetértésben vissza kell küldeni magyar területre.

Az egyéb belügyi feladatok ellátása

33. Határfigyelőztetési intézkedést az Operatív Hír és Akcióközpont (a továbbiakban: OHK) rendelhet el. A FEP-ek a figyelőztetett személyek ügyében tett intézkedésről, annak eredményéről közvetlenül és rövid úton az OHK-nak tegyenek jelentést.

Rendkívüli esetben a határfigyelőztetést a III/II—8. osztály, az útlevélosztály- és a KEO vezető a határőrség felderítő és határforgalmi osztályvezető, a területileg illetékes MRFK ÁB helyettese közvetlenül is elrendelheti.

A határfigyelőztetési nyilvántartásban az ellenőrzést — ahol erre lehetőség van — kétszer kell végrehajtani.

A határfigyelőztetési nyilvántartás adatait szigorúan titkosan kell kezelni.

34. Az utasok és járműveik adatai jelentésének rendjét a határforgalmi osztályvezető és a híradó osztályvezető együttesen szabályozza.

A jelentésre előkészített adatok pontosságát és helyességét a továbbítás előtt ellenőrizni kell.

A FEP az adatokat a BM illetékes szerveinek jelentse a meghatározott periódus időben. A géptáviróval nem rendelkező FEP-ek jelentését a kerületparancsnokság által meghatározott táviróállomás továbbítja.

A jelentések elkészítésének alapján képező be- kiutazólapok, adatlapok, statisztikai lapok pontos, olvasható kitöltéséért, kódolásáért az útlevélkezelők a felelősek.

35. Vízumot a FEP-ek csak a kijelölt határátkelőhelyen adhatnak ki. A vízumot kiadhatja: a FEP parancsnok és helyettese, hivatásos FEP beosztott, akiknek a vízumkiadással kapcsolatos ismeretekből eredményes vizsgálja alapján ezt engedélyezték.

A vízumot kérő személy adatait még a vízum útlevélibe való bebélyegzése előtt ellenőrizni kell a tiltó névjegyzékben, a pótlistán, a tiltó kategória előírásaiban és a határfigyelőztetési nyilvántartásban.

A tiltónévjegyzékben szereplő és a tiltó kategóriába tartozó személyek részére a határon vízum nem adható ki. Amennyiben az ilyen személyek politikai, gazdasági vagy operatív érdekre, illetve emberi szempontból méltányolható okokra hivatkoznak, kellően mérlegelt és kivételes esetekben a vízum kiadására a KEO vezetőjétől lehet engedélyt kérni. Egyébként ilyen esetekben is elsősorban a külképviseleti szerveinkhez kell őket irányítani.

A vízumkiadás részletes szabályait a KEO vezetőjének utasítása szabályozza.

36. A FEP-ek külföldi személyek részére beutazás esetén „Fegyver (lőszer) kísérő igazolvány”-t adhatnak ki, vadász és sportlőfegyverek határon való átvitelére amennyiben az országos sport vagy vadászati főhatóság a meghívást írásban igazolja.

Magyar állampolgárok fegyvert, lőszert az illetékes rendőr-főkapitányságok, illetve a külképviseletek által kiadott „fegyver (lőszer) kísérő igazolvány” alapján szállíthatnak át az államhatáron.

37. A személy, jármű- és szállítmányforgalom ellenőrzését úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy a határforgalom biztonsága elleni cselekmények elkövetése megelőzhető, bekövetkezése esetén felszámolható legyen.

A határforgalom biztonságának veszélyeztetése esetén a FEP jogosult önállóan vagy a vámhivatallal együttműködve személyek poggyászát, ruházatát átvizsgálni a határforgalom biztonságát veszélyeztető tárgyak, eszközök felkutatása, a cselekmények megelőzése céljából.

A nemzetközi repülőtér határterületére történő belépés, a tartózkodás rendjét, az utasok kézipoggyászának és ruházatának rendszeres átvizsgálását külön utasításban foglaltak szerint kell végrehajtani.

A nemzetközi repülőtéren az érkező és induló, valamint a forgalmi előtéren várakozó légi járműveket járőrökkel kell biztosítani. Az utasok és a várakozó személyek által használt helyiségeket rendszeresen át kell vizsgálni elrejtett fegyver- lőszer- és robbanóanyag felkutatása céljából.

38. A FEP az operatív intézkedéseket, az állambiztonsági munkával összefüggő részfeladatokat, az érvényben lévő parancsok alapján végzi a konspiráció és a biztonsági intézkedések szigorú betartásával.

Az operatív adatok, jelzések szigorúan titkosak, azokról a FEP-en csak azok szerezhetnek tudomást, akik erre jogosultak.

39. A FEP a határforgalommal kapcsolatos eseményeket, intézkedéseket a mindenkor érvényben levő jelentőszolgálati utasításban meghatározottak szerint jelentse a kerületparancsnokságnak és az illetékes belügyi szervnek.

40. A FEP külön felhatalmazás alapján helyszíni bírságot szabhat ki azokra a külföldi személyekre, akik magyarországi tartózkodásuk során a lakcím bejelentési kötelezettségüknek, vagy a tartózkodásra vonatkozó jogszabályok előírásainak nem tettek eleget. A bírságot okmánybélyeggel kell leróvatni, majd az erre rendszeresített úrlapra ragasztani és érvényteleníteni.

Bírság nem szabható ki a diplomata, külügyi szolgálati útlevéllal rendelkezők, illetve az udvariassági láttamozású vízummal ellátott személyek esetében.

Nem szabható ki bírság azokra a külföldi személyekre sem, akiknek lakcímbejelentését az arra kötelezett állami, társadalmi szerv nem hajtotta végre, illetve tartózkodási engedélyük meghosszabbítását elmulasztotta.

A bírság kiszabásáról és a mulasztásért felelős szállásadóról a FEP köteles jelentést tenni a KEO-nak.

Lakcímbejelentésre és tartózkodásra vonatkozó jogszabályok megszegése miatti kiléptetés megtagadását a FEP a KEO vezetőjének intézkedése alapján hajtja végre.

41. A FEP állományában szolgálatot teljesítő személy a szolgálat jogszerű teljesítése során jogosult:

- az államhatárral összefüggő, továbbá más bűncselekmény elkövetésén tettenért (tiltott határátlépés, embercsempészás, külföldre szökés) vagy azzal gyanúsítható személyeket meghallgatni. Az elkövetőket a bűncselekményt bizonyító tárgyak átadására felhívni, a személyek tárgyait, okmányait, poggyászatát, ruházatát átvizsgálni;
- a szolgálat jogszerű ellátását akadályozó, illetve azal összefüggő felhívásának nem engedelmeskedő személyekkel szemben ellenállásuk megtörése céljából testi kényszerszerű alkalmazni; (kézrátétel, eltávolítás, elszállítás, cselekvésre, vagy cselekvés abbahagyására fizikai erővel való ráhatást);
- szolgálati kutyát alkalmazni, ha a határsértő, vagy más személy a feladatát jogszerűen teljesítő FEP beosztottakkal tettelesen szembeszáll;
- gumibotot alkalmazni a légi közlekedést, valamint a határforgalom biztonságát veszélyeztető személyekkel szemben, ha a körülmények folytán más kényszerítő intézkedésre a lehetőségek korlátozottak, vagy azokat nem célszerű alkalmazni;
- személyeket megbilincselni Hór/2. 55. sz. pontjában meghatározottakon túl, ellenszegülés megtörésére, személyeket, vagy vagyontárgyakat veszélyeztető

cselekmény megfékezésére, támadás megakadályozására;

- fegyverhasználat eseteit a Hő/2. 58—70. sz. pontjai határozzák meg, a Hő/2. 63. sz. pontban felsoroltakon kívül nincs helye fegyverhasználatnak akkor sem, ha lőszer, robbanó, gyúlékony, vagy más anyagot, berendezést érhet, vagy közveszélyt okozhat.

42. Tilos a FEP beosztottainak:

- átlépni vagy átbeszélni az államhatáron, ha erre nincs külön felhatalmazása;
- a szomszédos állam területén levő közös szolgálatú határátkelőhelyen a vonatkozó nemzetközi egyezményektől eltérően a határsértőket üldözni;
- útlevél, vagy engedély nélkül az államhatáron személyeket átléptetni;
- hatáskörüket túllépni, más szervek hatáskörébe beavatkozni, azoktól előnyöket kérni, az utasoktól ajándékot elfogadni;
- az előállított, feltartóztatott személyeket ügyük tisztázása, rendezése után visszatartani, az utasokat, járműveket, szállítmányokat útjuk folytatásában indokolatlanul akadályozni, vagy késleltetni;
- szolgálatban szeszes italt fogyasztani;
- utasok jelenlétében dohányozni, az öltözetén könyökyíteni;
- kutató-biztosító szolgálatban, továbbá tehergépjárművön történő utazás esetén gyűrűt viselni;
- az utasoktól bevont útlevélbe, egyéb okmányba, bizonyítékba utólag bejegyzést, bélyegzést tenni, vagy abban bármilyen változtatást eszközölni.

A HATÁRFORGALOM ELLENŐRZÉSÉNEK ALAPELVEI

A határátkelőhely és annak rendje

43. Határátkelőhely a vasúti határállomásnak, a közútnak, a kikötőnek és a repülőtérnek az a területe, ahol a határforgalomban a személyek, járművek és szállítmányok államhatáron való átléptetése történik.

44. A határátkelőhely rendje azon intézkedések összessége, amelyek a határátkelőhelyen előírások, korlátozások, vagy tilalmak útján:

- lehetővé teszik személyek, járművek és szállítmányok ellenőrzéséhez, valamint a határrend fenntartásához szükséges rend biztosítását;
- elősegítik a határforgalom és a közlekedés biztonsága elleni cselekmények megelőzését, felszámolását;
- távoltartják a határátkelőhelytől az ott tartózkodásra nem jogosult személyeket;
- lehetővé teszik a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szervekkel, vállalatokkal a folyamatos együttműködést;
- elősegítik a balesetek megelőzését.

45. A határátkelőhely rendjét az együttműködő szervek vezetőivel egyetértésben a FEP parancsnok írásban rögzítse, azt a kerületparancsnok hagyja jóvá. Az érintett szervek vezetőinek abból kivonatot kell adni.

A honi vagy szomszédos állam területén levő közös szolgálatú határállomás, közúti határátkelőhely esetében

a szomszédos állam FEP parancsnokával közösen kell elkészíteni a határátkelőhely rendjét.

46. A vasúti határátkelőhely rendje magában foglalja:

- a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szervekkel együttműködve — a vasúti technológiai előírások figyelembevételével —, a személy-, jármű- és szállítmányforgalom összehangolt ellenőrzését;
- a határforgalom biztonsága ellen irányuló cselekmények megelőzésére, felszámolásra teendő intézkedéseket;
- a nemzetközi forgalomban közlekedő vasúti járművek előjelentését, fogadását, indítását, az ellenőrzés idejére az ellenőrzött jármű és utasok elkülönítését;
- a nemzetközi forgalomban közlekedő vasúti járművek utasai, járművekre való felszállásának, leszállásának szabályozását;
- a vizsgáló vágányok megvilágítását;
- az ellenőrzés alatt álló vasúti járművek tolatásának, kisorolásának rendjét;
- a vám vagy vasúti zárral ellátott járművek felnyitását, ellenőrzését, lezárását;
- a vasúti járműveken szállított lakókocsik, gépjármű szállítmányok ellenőrzését;
- a veszélyes szállítmányok ellenőrzését;
- a vonatok átvétel-átadásának rendjét;
- a határállomás és az államhatár között közlekedő vasúti járművek menetsebességének meghatározását;

- a határállomás és a határvonal között megállított vasúti járművekről leszálló vagy arra felszálló személyek esetében teendő intézkedéseket;
- a nemzetközi vonatokon menetközben végzett ellenőrzés módjait;
- a balesetelhárítás szabályait.

47. A közúti határátkelőhely rendje magában foglalja:

- a FEP és a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szervek együttműködését;
- a határsorompók felnyitásának és lezárásának rendjét;
- az utasok és járművek ellenőrzési sávba történő beengedését, fogadását, ellenőrzés idejére az utasok és járművek egymástól való elkülönítését;
- az utasok és járművek tovább utazásának engedélyezését;
- a soronkívüliségre jogosult utasok és járművek ellenőrzésének rendjét;
- az át nem léptethető utasok és járművek visszairányításának rendjét;
- a határforgalomban részt nem vevő személyek, járművek mozgási, tartózkodási helyének meghatározását, a gyanús személyek igazoltatását;
- a határsorompón való áttörés, engedély nélküli áthaladás, a határforgalom biztonsága ellen irányuló cselekmények megelőzésére, felszámolására teendő intézkedéseket;
- a vízumra várakozó utasok és járműveik tartózkodási helyének meghatározását;

- a járművek és szállítmányok harmadik, negyedik fokozatú vizsgálatára szolgáló hely kijelölését;
- a veszélyes, vagy átrakásra kerülő szállítmányok ellenőrzési helyének meghatározását;
- a határrendsértések megakadályozásával kapcsolatos feladatokat;
- a határátkelőhely és a határsorompók kivilágítását;
- a balesetelhárítás szabályait.

48. A vízi határátkelőhely rendje magában foglalja:

- a FEP és a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szervek együttműködésének rendjét a kikötőrend előírásait figyelembe véve;
- a vízi járművek érkezésének jelzését, vizsgálatra való fogadásának, továbbhaladásának engedélyezését;
- a kikötőben és a kikötő vízterületén való tartózkodást, a vízi járműre, illetve onnan a partralépés rendjét;
- az át nem léptethető utasok és vízi járművek visszairányításának rendjét;
- a vízi járművek soronkívüli ellenőrzésének rendjét;
- a vízi járművek engedély nélküli áthaladásának megakadályozásával kapcsolatos feladatokat;
- a határforgalom biztonsága ellen irányuló cselekmények megelőzésére, felszámolására teendő intézkedéseket;
- a kikötő és a vizsgálat alatt álló vízi járművek megvilágítását;

- a vízumra várakozó utasok tartózkodási helyének meghatározását;
- a balesetelhárítás szabályait.

49. A légi határátkelőhely rendje magában foglalja:

- a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában, valamint a légi közlekedés biztonságának fenntartásában résztvevő szervek együttműködésének rendjét;
- a légi járművek érkezésének közlését, fogadását, távozásának engedélyezését;
- az induló, érkező utasok tartózkodási helyét és ellenőrzésük rendjét;
- a légi járművek személyzete átléptetésének módját;
- a repülőtér határterületére való belépést, az ott tartózkodást és onnan az eltávozás rendjét;
- a légi közlekedés biztonságának fenntartását, az ezzel kapcsolatos korlátozásokat, tilalmakat és azok betartását;
- a balesetelhárítás szabályait.

A határforgalom ellenőrzés módjai

50. A FEP a határforgalom ellenőrzését végezheti:

- önállóan,
- közösen a szomszédos állam FEP-jével,
- egyoldalúan.

Önálló az ellenőrzés, ha a FEP honi területén, nem a szomszédos állam FEP-jével közösen végzi tevékenységét.

Közös az ellenőrzés, ha a FEP nemzetközi egyezmény alapján a szomszédos állam FEP-jével közösen honi vagy túloldali területen végzi tevékenységét.

Egyoldalú az ellenőrzés, ha a FEP honi vagy túloldali területen, meghatározott utas, jármű- és szállítmánykategóriák esetében csak kiléptetést végez. Az egyoldalú határforgalom ellenőrzés során a FEP-nek és a szomszédos állam FEP-jének érvényesíteni kell a másik fél átléptetésére vonatkozó előírásait is.

A határforgalom ellenőrzésének rendje

51. Az átléptetésnél soronkívüliséget kell biztosítani: diplomaták és azokkal egy tekintet alá eső utasok számára, valamint külön utasításra párt- és állami vezetők részére, illetve más különleges esetekben. A soronkívüliség a fenti személyek járműveire is vonatkozik.

52. Vasúti határátkelőhelyen a személyszállító vonatoknak, azok utasainak és személyzetének ellenőrzése végrehajtható a határállomáson az e célra szolgáló helyiségben, a vonatokon a határállomáson való tartózkodás idején, menetközben, vagy az erre kijelölt más állomásokon, illetve a módozatok vegyes alkalmazásával.

A FEP-re vonatkozó vasúti technológiai előírások betartásával biztosítani kell a járművek menetrendszerinti közlekedését. A menetrendtől függően egyidőben több nemzetközi személyszállító, illetve tehervonat ellenőrzését is végre kell hajtani.

A vasúti járművek belső ellenőrzését az útlevel ellenőrzésével egyidejűleg kell végrehajtani. Az útlevelellenőrzést lehetőleg úgy kell végezni, hogy az étkezőkocsit az utasok ennek során is igénybe vehessék.

A vonatok menetközbeni ellenőrzése során a mélységi területeken is meg kell akadályozni, hogy a vasúti járművekre illetéktelen személyek fel-, vagy leszállhassanak és ez által az ellenőrzésből kimaradhassanak.

A különleges átmenő forgalomban közlekedő vonatokon utazó személyek útlevél és vízum nélkül utazhatnak át a Magyar Népköztársaság területén. Ez nem vonatkozik a szomszédos állam vonatszemélyzetének szolgálati célú fel- és leszállásaira, valamint a vasúti küldemények átadására, átvételére. Tilos ezen vonatokat engedély nélkül magyar területen utasoknak és a személyzetnek elhagyni, azokra felszállni, továbbá azokról, vagy azokra tárgyakat fel-, illetve lejuttatni.

Az ilyen vonatok belső átvizsgálását, az azokon utazó személyek ellenőrzését a FEP a határőrség országos parancsnokának engedélye alapján hajtja végre.

53. Közúti határátkelőhelyen diplomaták gépjárművét a FEP csak utasításra vizsgálhatja át, a diplomatát a gépjárműből csak engedély alapján szállíthatja ki.

A menetrend szerint közlekedő közúti járművek utasainak útlevelét a menetrendben előírt várakozási időt figyelembe véve kell ellenőrizni, ha az átléptetésnek egyébként jogszerű akadálya nincs.

A veszélyes szállítmányokat tartalmazó járművek ellenőrzését az utasforgalomtól elkülönített helyen kell végrehajtani.

A belépő gépjárművek lehetőleg megállás nélkül érkezzenek az ellenőrzés helyére és az átléptetés után megállítással nélkül haladjanak tovább. Ha azonban az ellenőrzés helye, vagy az ott tartózkodó járművek nehezen tekinthetők át és fennforog a veszély, hogy az utasok és a járművek ellenőrzés nélkül átjutnak, az utasok és jármű-

veik a sorompónál újból megállíthatók és szükség esetén ismételten ellenőrizhetők.

A határsorompónál járművek átbocsátását úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy indokolatlanul ne várakozzanak. Az ellenőrzésre váró és a már ellenőrzött járművek részére a közúti határátkelőhely belső forgalmát a biztonsági követelményeket is érvényesítve úgy kell irányítani, hogy az utasok és a járművek ne tudjanak a határátkelőhelyen ellenőrzés nélkül átjutni. Nagy forgalom esetén, ha indokolt, a FEP parancsnok vezényeljen forgalomirányítót.

Ha a külföldi utas gépjárműve a közlekedésbiztonsági előírásoknak nem felel meg, nem léptethető be, magyar utas gépjárműve nem léptethető ki. Magyar utas gépjárművét viszont be kell léptetni, de a határátkelőhelyről csak akkor szabad tovább engedni, ha a közlekedésbiztonsági előírásoknak megfelelő állapotba helyezték, vagy elvontatják.

Valamennyi gépjármű csak akkor léptethető át az államhatáron, ha azok forgalmi rendszámmal és állami be-tűjelzéssel el vannak látva.

Ha a gépjármű vezetője észrevehetően alkoholos befolyásoltság alatt áll, erről az illetékes rendőri szervet értesíteni kell, a gépjárművet pedig meg kell vizsgálni az esetleges baleset okozás nyomainak felkutatása érdekében. Ha baleset okozás gyanúja merül fel, a döntéshez ki kell kérni az illetékes rendőri szerv véleményét. Ez alól kivételt képez az a kilépő külföldi gépjármű, amely rendelkezik a rendőri szervek által kiállított igazolással.

54. Vízi határátkelőhelyen a járművek és azok utasainak ellenőrzését az érkezés sorrendjében kell végezni. Ez alól kivétel a menetrend szerint közlekedő személyszállító és mentő vízi járművek.

Egyidőben több vízi jármű ellenőrzését is el kell végezni, ha azt a forgalom folyamatossága szükségessé teszi.

A külföldről érkező vízi járművön vesztegzár kötelezettség alá eső megbetegedés esetén, vagy ha a vízi jármű fertőzött területről érkezik, a vízi járművet nappalra fekete-sárga lobogóval, éjszakára két egymás alá helyezett, minden irányból jól látható narancssárga fényű lámpával látják el.

A FEP köteles haladéktalanul értesíteni a KÖJÁL helyi szervét járvánnyal fertőzött területről érkező, vagy járványos megbetegedést jelző vízi jármű érkezéséről. Járvánnyal fertőzött területről érkező, vagy járvánnyal megbetegedést jelző vízi járműre fellépni tilos a KÖJÁL megbízottjának engedélye nélkül.

55. A Dunának a magyar—csehszlovák államhatárt képező szakaszán (az 1708. és az 1850. folyamkilométerjelek között) bármely állam kereskedelmi vízi járművei közlekedhetnek, a következő előírások megtartásával:

- a be nem léptetett, vagy már kiléptetett kereskedelmi vízi járműről — végszükség esetét kivéve — tilos magyar partra kilépni, onnan a vízi járműre lépni, árut, értéket, illetve más tárgyat fel, vagy lejuttatni;
- a ki nem léptetett, vagy már beléptetett kereskedelmi vízi járműről — végszükség esetét kivéve — tilos külföldi partra lépni, onnan más vízi járműre átlépni, árut, értéket, illetve más tárgyat fel- vagy lejuttatni;
- a Duna magyar—csehszlovák államhatárt képező szakaszán mindkét parti állam katonai vízi járművei, vám- és rendészeti szerveinek vízi járművei közlekedhetnek;

- a Duna-menti államok katonai, vám- és rendészeti szerveinek vízi járművei a magyar Duna-szakaszon csak az illetékes magyar szervek külön engedélyével közlekedhetnek;
- a nem Duna-menti államok katonai vízi járműveinek a Dunán közlekedni tilos.

A Tiszán és a Dráván való vízi közlekedésre külön nemzetközi egyezmények és szabályzatok előírásai az irányadók.

56. Légi határátkelőhelyen kormányváró helyiség igénybevétele esetén az átléptetést a Kormányórséggel együttműködve kell végrehajtani.

A légi határátkelőhelyen biztosítani kell, hogy az utasok az útlevelük területi érvényességének megfelelő útvonalon közlekedő légi járművekbe szálljanak be.

Az utasok és csomagjaik ellenőrzését úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy a légi járművekre illetéktelen személyek, a légi közlekedés biztonságát veszélyeztető eszközök, anyagok ne kerülhessenek fel.

Az átmenő forgalomban közlekedő átszálló utasok útleveleit ellenőrizni kell. Az átszállás nélkül utazó utasok útleveleinek ellenőrzését a FEP parancsnok esetenként elrendelheti.

A légi közlekedés biztonságának veszélyeztetésére vonatkozó adat esetén a FEP parancsnok korlátozásokat vezethet be a repülőtér bármely területén. Ennek során helyiségeket, területeket lezárathat, átvizsgáltathat, kiűritethet, az ott tartózkodó személyek és az átmenő forgalomban közlekedő utasok poggyászát és ruházatát átvizsgálhatja.

Az útlevéllenőrzés alapelvei

57. Útlevéllenőrzést a hivatásos állományúak, valamint azok a sorállományú FEP beosztottak végezhetnek, akik arra ki vannak képezve.

Külön utasításban meghatározott személyek, állampolgárok útleveleit a legjobb felkészültségű útlevéltrekezelők ellenőrzik.

Részletes útlevéllenőrzést, valamint a poggyász átvizsgálását minden esetben kell végezni, ha az útlevéiben, vagy az utas magatartásában, útihozmija alapján gyanús körülmények merülnek fel.

A szomszédos állam FEP-jével való közös határforgalom ellenőrzés során az útlevéllenőrzést elsőként a kiléptetést végző FEP hajtja végre.

Az útlevéllenőrzést úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy útlevél, vagy engedély nélkül, két útlevéllal, vagy más, meg nem engedett módon az utas ne léphessen át az államhatáron.

Az útlevél eredetisége és érvényessége

58. Eredeti az útlevél, vagy az azt helyettesítő okmány, ha nincs meghamisítva és azt illetékes hatóság jogszerűen állította ki.

59. Érvényes az útlevél és feljogosít az államhatáron való átlépésre, ha:

- felmutatója azonos azzal, aki részére kiállították;
- az arra illetékes szerv az előírt formai követelményeknek megfelelően állította ki és érvényesítette;
- érvényes az átléptetés időpontjában;

- nincs meghamisítva, megcsonkítva, az útlevelelben nem történt jogtalan változtatás;
- alkalmas a személyazonosság megállapítására;
- a területi érvényességnek megfelelő államba történik az utazás;
- a vízumkötelezettség alá tartozó külföldi útlevelel el van látva érvényes magyar vízummal és ha szükséges tartózkodási engedéllyel.

Útlevélellenőrzés és kezelés szabályai

60. Az útlevélellenőrzést az alábbi sorrendben kell végrehajtani:

- az útlevelel átvétele, fajtájának és az utas állampolgárságának megállapítása;
- az útlevelelbe beírt személyek számának, jelenlétének ellenőrzése;
- az útlevelel területi és időbeni érvényességének ellenőrzése;
- vízumkötelezettség alá tartozó útlevelel esetében a vízum meglétének és érvényességének ellenőrzése;
- az útlevelel eredetiségének és épségének ellenőrzése abból a célból, hogy nincs-e meghamisítva, vagy megcsonkítva, nem történt-e fényképcsere, azonos-e a személy (vagy személyek) az útlevelelben levő fényképpel;
- beléptetés alkalmával a kiléptető állam határforgalom ellenőrző szerve bélyegzőlenyomatának, külföldi állampolgár kiléptetése esetén a kiutazási engedély (vízum), illetve a beléptetés megtörténtét iga-

zoló bélyegzőlenyomat meglétének és eredetiségének ellenőrzése;

- az útlevelhez tartozó mellékletek adatainak egyeztetése, ellenőrzése;
- a határfigyelőztetési nyilvántartásban, névjegyzékben való ellenőrzés;
- az átléptető bélyegzőlenyomat elhelyezése az útlevelben és a mellékleteken, valamint a szükséges bejegyzések végzése után az útlevel — ismételt személyazonosítás végrehajtása melletti — visszaadása.

61. Az átléptető bélyegzőt az alábbiak szerint kell használni:

- ellenőrizni kell a bélyegző beállításának helyességét és a nyomtatát;
- előbb az útlevelet, azután a mellékleteket kell lebélyegezni;
- a bélyegzőlenyomatot magyar vízumhoz, kiutazási engedélyhez, egyébként sorrendben az erre alkalmas helyre folyamatosan egymás mellé, illetve alá kell elhelyezni;
- külön lapra adott vízum esetében az útlevelbe bélyegezni nem szabad;
- a bélyegzőlenyomat legyen jól látható, olvasható és alkalmas az eredetiség megállapítására;
- több személy részére kiállított útlevelben — külön lapra adott vízumra — az átléptető bélyegzőlenyomat mellé be kell jegyezni, hogy a bejegyzett személyek közül ki nem utazik;
- ha külföldi utas engedély alapján fegyvert hoz magával, a beléptető bélyegző mellé azt is be kell jegyezni.

Az útlevelellenőrzés és a részletes kezelés sorrendjét a vonatkozó utasítások, a helyi sajátosságok figyelembevételével a FEP parancsnok határozza meg.

A jármű- és szállítmányforgalom ellenőrzése

62. Az ellenőrzés célja: a járműveken, szállítmányokon elrejtőzött határsértők elfogása, tiltott anyagok, rejtékhelyek felkutatása, a határforgalom biztonságának fenntartása.

Az ellenőrzést a vámhivatal beosztottjaival együttműködve úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy az utasokat feleslegesen ne zaklassák, ne okozzanak sérülést vagy kárt.

Az ellenőrzés legyen átgondolt, a jármű és szállítmány azon részeire terjedjen ki, amelyek alkalmasak határsértők, tiltott anyagok elrejtésére.

63. Veszélyes szállítmányt csak a szükséges óvintézkedések megtétele után és az előírt biztonsági rendszabályok betartásával szabad ellenőrizni. Ha a szállítmánynak kísérője van, az ellenőrzést a kísérő jelenlétében kell végrehajtani.

64. A vám- vagy vasúti zárral lezárt vasúti teherkocsikat, szállítmányokat, konténereket, vasúti járművön szállított közúti járműveket, a közúti, vízi és légi járműveket, csak a jármű vezetőjének, illetve a szállító vállalat megbízottjának a jelenlétében szabad ellenőrizni.

65. Lezárt konténereken és romlandó áruval rakott hűtőkocsikon a vám- vagy vasúti zárat kell ellenőrizni. Azokat csak abban az esetben kell felbontani — a járművek belső rakterét ellenőrizni, — ha a vám- vagy vasúti

zár sérült, hibás, hamis, vagy határsértés, tiltott anyag elrejtésének gyanúja merül fel.

66. A vám vagy vasúti zárral lezárt járművek és szállítmányok felnyitásánál legyen jelen a vámhivatal beosztottja és a szállítmányok képviselője is. Jegyzőkönyvet kell készíteni az átmenő forgalomban közlekedő járművek és szállítmányok felnyitásáról, illetve egyéb esetekben, ha a jelenlevő szervek egyikének képviselője kéri. Járműveknek és szállítmányoknak az ellenőrzés céljából felnyitott, illetve felbontott részeit az ellenőrzés befejezése után ismét le kell zárni, az illetékes szerv lássa el azt új vám vagy vasúti zárral.

67. Vasúti határátkelőhelyen az elfoglalt fülkében az utasokat az ellenőrzés idejére felállásra, vagy a folyosóra történő kilépésre csak akkor kell felkérni, ha az ülések, fekvőhelyek alatti részek másképpen nem ellenőrizhetők.

Személyszállító vonatok, vasúti járművek belső terének ellenőrzését az útlevélkezelők, vagy kutató-biztosítók végzik a járművek határállomáson való tartózkodásának idején, vagy menetközben.

A személyszállító vonatok mozdonyainak, szerkocsijainak, postakocsijainak teljes ellenőrzését, valamint a vasúti járművek külső részeinek ellenőrzését a járműnek a határállomáson való tartózkodása idején kell végrehajtani. Mozdonyok, motorkocsik belső ellenőrzését csak annak vezetője, vagy a személyzet valamelyik tagja jelenlétében szabad végrehajtani.

68. Tehervonatok ellenőrzése előtt a kutató-biztosító parancsnok közölje az illetékes szolgálattevővel, a mozdony vezetőjével, hogy az ellenőrzést megkezdik, s az ellenőrzés befejezéséig tartsa befékezett állapotban a sze-

relvényt. Az ellenőrzés befejezését közölni kell a mozdony vezetőjével és az illetékes szolgálattevővel.

Valamennyi viszonylatban ellenőrizni kell a lezárt vasúti, TEEM, konténer, rakott hűtőkocsik ajtajain, szelőlőző és egyéb nyílásain a vám- vagy vasúti zárat. Ugyancsak ellenőrizni kell valamennyi viszonylatban a vám- vagy vasúti zárral le nem zárt vasúti járművek belső rakterét is.

Keleti és északi viszonylatban nem kell felbontani a vám- vagy vasúti zárral ellátott be- és kilépő, valamint az átmenő forgalomban közlekedő vasúti járműveket, ha a vám- vagy vasúti zárok eredetiek, sértetlenek, továbbá ha határsértés vagy tiltott anyag elrejtésének gyanúja nem áll fenn.

69. Fel kell bontani és ellenőrizni kell a vám- vagy vasúti zárral ellátott vasúti járműveket, ha:

- a vám- vagy vasúti zár sérült, illetve hamis;
- nyugati és déli viszonylatban a magyarországi feladású, vagy rendeltetési hellyel átlépő vasúti járműveket, kivéve a TEEM vonatokat és a rakott vasúti hűtőkocsikat.

70. Közúti határátkelőhelyen a járművek ellenőrzése a viszonylat és az utaskategóriák figyelembevételével első, második, harmadik és negyedik fokozatú lehet, az alábbiak szerint:

- a) **Első fokozatú** ellenőrzést kell végrehajtani keleti és északi viszonylatban átlépő, szocialista államba utazó, illetve onnan érkező magyar és más szocialista államok állampolgárai járműveinek átléptetésekor, ha hazatérés megtagadásának, vagy tiltott anyagok elrejtésének gyanúja nem áll fenn és az utas maga-

tartása, továbbá a vámellenőrzés tapasztalatai alapján nem indokolt a szigorúbb ellenőrzés.

Az első fokozatú ellenőrzést a FEP vagy a vámhivatal beosztottja a gépjármű külső és belső megsemmisítésével hajtja végre.

- b) **Második fokozatú** ellenőrzést kell végezni nyugati és déli viszonylatban valamennyi átlépő járműnél, nem szocialista országok állampolgárai gépjárműveinek bármely viszonylatban való be- és kiléptetésekor. továbbá magyar állampolgárok gépjárműveinek keleti és északi viszonylatú határszakaszon át, nem szocialista államba történő kiutazása és onnan való visszautazása esetén.

Az utasok általában a gépjárműben maradhatnak. Lakókocsik, utánfutók esetén a megbúvársra, tiltott anyagok elrejtésére alkalmas helyeket, tehergépjárműveknél a rakterület burkolatának épségét, a zárózsínór és a vámszár eredetiségét, sértetlenségét a FEP beosztottjának kell ellenőrizni. A második fokozatú ellenőrzést a FEP és a vámhivatal beosztottjai közösen hajtják végre.

- c) **Harmadik fokozatú** ellenőrzést kell végrehajtani valamennyi viszonylatban — állampolgárságra való tekintet nélkül — ha az utas, az útlevél ellenőrzés, a jármű, vagy a szállítmány, illetőleg a vámellenőrzés tapasztalatai szükségessé teszik a szigorúbb ellenőrzést, továbbá akkor, ha a vámszár, vagy más záróberendezés, illetve rakterület burkolata sérült.

Harmadik fokozatú ellenőrzés során az utasokat fel kell kérni, hogy a járműből szálljanak ki. A FEP beosztottjai ennek során ellenőrizték, hogy nem maradtak-e személyek a járművön, nincsenek-e tiltott anyagok, vagy kiépített, álcázott rejtékhelyek. Az el-

lenőrzést a FEP és a vámhivatal beosztottjai közösen hajtják végre.

- d) **Negyedik fokozatú** ellenőrzést utasításra, továbbá határsértők, hamis útlevelel használata és tiltott anyagok felkutatása, bűncselekményen való tettenérés, vagy bűncselekmény gyanúja esetén kell végrehajtani.

Negyedik fokozatú ellenőrzés során a jármű zárt részeit (kettős falak, ülés belső részei, ajtók, lámpák, kerekek, stb.) — az utasforgalomtól elkülönített helyen — a szükséges mértékben szét kell szerelni. Áruszállítmány ellenőrzésekor, ha szükséges a rakomány is kirakható.

Veszélyes anyagokat szállító gépjárműveket csak az e célra kijelölt külön helyen és az előírt biztonsági szabályok betartásával szabad ellenőrizni.

A TIR és az AGT okmánnyal ellátott tehergépjárművek lezárt rakterületét csak akkor kell ellenőrizni, ha annak burkolata, a zárórsinór, vámzár sérült, hamis, továbbá határsértés, tiltott anyagok elrejtésének gyanúja áll fenn.

71. Vízi határátkelőhelyen a vízi járművek és szállítmányok ellenőrzését a jármű parancsnoka vagy megbízottjának jelenlétében a vámhivatallal együttműködve kell végrehajtani.

Szigorúbban kell azokat a vízi járműveket ellenőrizni, amelyeken korábban határsértés, vagy tiltott anyagok elrejtése fordult elő, illetve annak gyanúja merül fel.

A vízi járművek határőrizeti vagy operatív érdekből ismételten is ellenőrizhetők, mind a kikötő és a határra vezető vízi út honi szakaszán, mind a belterületi folyószakaszon.

72. Légi határátkelőhelyen a nemzetközi repülőtérrel induló vagy oda hosszabb tartózkodásra érkező légi járművek belső terét minden esetben ellenőrizni kell.

A tranzit (a továbbiakban: átmenő-) forgalomban közlekedő légi járművek belső ellenőrzését rendszerint a légi közlekedés biztonságát veszélyeztető helyzeti adat esetén kell végezni.

A kormánygépek ellenőrzését a FEP csak külön parancsra hajthatja végre.

A személyszállító légi járművekre feladott áruszállítványok ellenőrzését a vámhivatal végzi.

Az áruszállító légi járműveken a szállítványok ellenőrzését a FEP önállóan vagy a vámhivatallal együttműködve végzi.

A biztosító szolgálat ellátása

73. A biztosító szolgálat célja: az államhatáron átlépő utasok, személyek, járművek és szállítványok felügyelet alatt tartása és elkülönítése a nem utazóktól, más járművektől és azok utasaitól az ellenőrzés ideje alatt, továbbá határsértők vagy más bűncselekményt elkövetők elfogása, tiltott anyagok felfedése, határrendsértés megakadályozása és a határforgalom biztonságának fenntartása.

A biztosítás kilépő járműveknél a továbbindulásukig, belépőknél az ellenőrzés befejezéséig tart.

Ennek során meg kell akadályozni:

- hogy személyek engedély nélkül az ellenőrzés alatt álló járművekre felszállhassanak, vagy azokat elhagyhassák;

- utasok és járművek engedély nélkül továbbhalad-
hassanak, illetve személyek kivonhassák magukat az
útlevél ellenőrzés alól;
- határforgalom biztonságát veszélyeztető cselekmé-
nyeket kövessenek el;
- az utasok tárgyakat, értékeket, iratokat, tiltott anya-
gokat átadhassanak az ellenőrzésen kívül álló, vagy
már ellenőrzött személyeknek, illetve, hogy azoktól
ilyeneket átvehessenek.

A biztosításba be lehet vonni az együttműködő szervek beosztottjait is. A biztosítást végzőknek összeköttetést kell tartaniuk egymással, az útlevélkezelőkkel és kutatókkal.

Közös szolgálatú határátkelőhelyen a biztosítást a vo-
natkozó nemzetközi egyezmény rendelkezéseinek figye-
lembevételével kell megszervezni és végrehajtani.

74. Vasúti határátkelőhelyen a nemzetközi személy-
szállító vonatok menetközbeni ellenőrzése esetén a bizto-
sítást az útlevélkezelők és a kutatók a vámhivatal beosz-
tottaival, valamint a vasúti járművek személyzetével
együttműködve hajtják végre.

A belépő nemzetközi személyszállító és tehervonatok
biztosítása útlevél ellenőrzés, kezelés befejezéséig vagy az
elindulásig, a jármű és szállítmány külső-belső átvizsgálá-
sáig, a kilépőké pedig a kiindulásukig, illetve a látótáv-
olságig tart.

Vasúti járművek esetében a biztosítók a feladatukat a
jármű állása idején mellette, vagy a közelében állva, to-
latáskor a lépcsőn tartózkodva hajtják végre.

Párt- és állami vezetők különvonatainak biztosítását a
vonatot kísérőkkel és a biztosításra kirendeltekkel
együttműködve kell végrehajtani.

Nemzetközi személyszállító vonatok biztosításánál — indokolt esetben — lehetővé kell tenni, hogy az utasok vámügyeik rendezésére, vagy egyéb indokolt okból le szállhassanak a vonatról. Ilyenkor ügyelni kell arra, hogy ezek az utasok ne maradjanak ki az útlevéllenőrzésből, illetve a vámvizsgálatból.

75. Közúti határátkelőhelyen a biztosító szolgálatot el láthatja az e célra külön vezényelt biztosító, az útlevélkezelő, kutató, sorompókezelő és esetenként a kijelölt forgalomirányító.

A biztosítást úgy kell megszervezni és végrehajtani, hogy:

- személyek és járművek az útlevéllenőrzés, kezelés és a vámvizsgálat ideje alatt ellenőrzés nélkül el ne távozhassanak;
- csomagokat, tárgyakat, iratokat, tiltott anyagokat másoknak át ne adhassanak;
- az államhatáron át a határforgalom biztonságát veszélyeztető cselekményt ne követhessenek el;
- utasok és gépjárművek engedély nélkül ne távozhassanak;
- járművek fedezete mellett határsértés ne történhessen.

76. Vízi határátkelőhelyen az ellenőrzés alatt álló vízi járművek biztosítását elláthatja a kikötő biztosító, útlevélkezelő, kutató és a kishajóvezető.

A belépő vízi járművek biztosítása a megérkezéstől az ellenőrzés befejezéséig, a kilépőké pedig az ellenőrzés megkezdésétől a kikötőből való továbbhaladásig tart.

77. Légi határátkelőhelyen a nemzetközi légi forgalomban közlekedő légi járművekhez külön biztosító szolgáltatást kell vezényelni.

A biztosítók feladatukat a légi járművek mellett, vagy a közelében tartózkodva látják el. Párt és állami vezetők külön légi járműveinek biztosítását a kormányórság végzi, ahhoz a FEP szükség szerint nyújtson segítséget.

A vonatkísérés szabályai

78. A vonatkísérés célja az államhatár és a határállomás közötti vasúti vonalszakaszon haladó vasúti járművek felügyelet alatt tartása.

A vonatokat az államhatárnál — ellenőrzés, vagy a vonatkísérők le- és felszállása végett — akkor lehet rendszeresen megállítani, ha azt a határórség országos parancsnoka engedélyezi, esetenként olyankor is, amikor határsértő elfogása érdekében ez szükséges.

A vonatkísérők a feladatukat a mozgó vonaton az utas-
térben, vagy a lépcsőn tartózkodva hajtják végre.

A vonatkísérő feladata:

- megakadályozni illetéktelen személyek vonatra való fel-, vagy leszállását, csomagok, tárgyak, tiltott anyagok fel- vagy leadását;
- a mozgásban levő vonatot megállítani, ha azt észleli, hogy arra valaki felszállt, vagy arról leszállt, illetve ha arra csomagot, tárgyat, tiltott anyagot feladtak, vagy leadtak, ilyen esetben a vonatkísérő azonnal kezdje meg a személy felkutatását, illetve a tárgy megkeresését;

- jelenteni, ha a kísért vonaton az utasok, vagy a személyzet közül valaki bűncselekményt követ el, illetve ha olyan személyt ismer fel, aki körözés alatt áll, továbbá, ha a szolgálat ellátásában akadályozzák;

Különleges átmenő forgalomban közlekedő vonat esetében a legközelebbi megállóhelyről kell jelentést tenni a határátkelőhely ügyeletesének és a kapott utasítás szerint kell eljárni.

Tilos a vonatkísérőknek:

- vasúti jármű lépcsőjén tartózkodva olyan tárgyat kézben tartani, amelyek akadályozzák a biztonságos fogódzkodást;
- az utasokkal beszélgetni;
- különleges átmenő forgalomban közlekedő vonat kísérése közben a külföldiek által használt vasúti jármű utasterébe belépni.

A FEP BEOSZTOTTAK KÖTELMEI ÉS JÁRANDÓSÁGAI

A FEP parancsnok

79. A FEP parancsnok a kerületparancsnoknak, a budapesti FEP parancsnoka a határforgalmi osztály vezetőjének van közvetlenül alárendelve. Szolgálati előjárója a FEP egész személyi állományának.

Felelős: a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Szolgálati szabályzata 72—76. sz. pontjaiban, továbbá a kiemelt és I. kategóriájú FEP parancsnok a 144., a többi FEP parancsnok a 159. sz. pontban meghatározottakon kívül a FEP helyének és szerepének megfelelően a működési területén az államhatár őrzéséért, a határforgalom ellenőrzésének biztonságos, gyors, kulturált megszervezéséért és lebonyolításáért, a határrend és a határsáv rendjének fenntartásáért, az egyéb belügyi feladatok végzéséért, a FEP harckészültségéért, a személyi állomány politikai oktatásáért, neveléséért, kiképzéséért, az erkölcsi, politikai állapot alakulásáért, a belrendért, a fegyverzet, a technikai berendezések és eszközök, valamint a FEP anyagi javainak meglétéért, állapotáért, a szolgálati állatokért, az erők és eszközök rendeltetésszerű alkalmazásáért.

A kiemelt és I. kategóriájú FEP parancsnok a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Szolgálati szabályzata szerint a zászlóaljparancsnok, a II. és III. kategóriájú FEP parancsnok a századparancsnok dícsérő és fenytő jogkörét gyakorolja.

Kötelességei:

- szervezze meg és irányítsa a határforgalom ellenőrzés biztonságos, gyors, kulturált végrehajtását, ellenőrizze a szolgálat ellátását;
- rendszeresen gyűjtse, elemezze és értékelje a határőrizetre, a határforgalomra, a határsértők és más el-
lenségese személyek, csempészek tevékenységére és módszereire vonatkozó adatokat;
- elemezze és értékelje a FEP feladatainak ellátását, az együttműködés állapotát, fejlessze a határforgalom ellenőrzés módszereit;
- legyen felkészülve a határsorompón való áttörés vagy a határforgalom biztonságát veszélyeztető más cselekmények megakadályozására, ilyenek bekövetkezése esetén irányítsa a határátkelőhely védelmét;
- ismerje a FEP feladatainak gyakorlati végrehajtását, vegyen részt abban személyesen és ezt helyetteseitől is követelje meg;
- dolgozza ki a FEP alárendeltségébe tartozó határátkelőhelyek rendjét, gondoskodjon az abban foglaltak végrehajtásáról;
- tartson rendszeres munkakapcsolatot és tapasztalatcserét a vonatkozó nemzetközi egyezmények alapján a szomszédos szocialista állam határforgalom ellenőrző helyi szervének parancsnokával;
- működjön együtt a forgalom ellenőrzésében és lebonyolításában részt vevő szervekkel és vállalatokkal;
- szervezze meg az önkéntes határőri csoportokat és vonja be azokat a határőrizeti feladatok végrehajtásába;

- tartson szoros kapcsolatot a helyi párt-, állami-, gazdasági- és tömegszervezetekkel.

A FEP parancsnokhelyettes

80. A FEP parancsnokhelyettes közvetlenül a FEP parancsnoknak van alárendelve. Szolgálati előjárója — a FEP parancsnok politikai helyettesét kivéve — a FEP személyi állományának.

Felelős: a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Szolgálati szabályzata 80—81. sz. pontjaiban meghatározottakon kívül a FEP helyének és szerepének megfelelően a személyi állomány neveléséért, oktatásáért, kiképzéséért, erkölcsi- fegyelmi helyzetéért, a katonai rend betartásáért, a FEP anyagi javainak, technikai eszközeinek megőrzéséért, megóvásáért és rendeltetésszerű használatáért, a beosztottakról való gondoskodásért.

A FEP parancsnokhelyettes dícséreti és fegyelmi jogköre a parancsnoknál egy fokozattal alacsonyabb.

Kötelességei:

- rendszeresen gyűjtse és értékelje a határátkelőhely ügyeletesi és más szolgálat ellátásának, a határsértők módszereinek tapasztalatait; tegyen javaslatokat a szolgálat ellátásának javítására, az eredményesebb határőrzés és határforgalom ellenőrzés biztosítására;
- vegyen részt a személyi állomány nevelésében, szervezze, illetve vezesse a katonai, szakmai továbbképzésüket;
- ismerje a határforgalom ellenőrzésében rendszeresített technikai eszközök gyakorlati alkalmazását;

- ismerje a FEP személyi állományát, a beosztottak jellembeli tulajdonságait, polgári és katonai képzettségét, családi helyzetét és egyéb problémáit;
- ellenőrizze a fegyverzet, lőszer és technikai eszközök kezelését, tárolását, karbantartását; a beosztottak öltözetét, a felszerelések rendeltetésszerű használatát, követelje meg az általános katonai rend és a szabályzatok előírásainak betartását;
- dolgozza ki a szolgálatszervezéshez és kiképzéshez szükséges terveket, kimutatásokat, továbbá a beosztási kötelezettségeket, irányítsa a FEP adminisztrációs munkáját;
- vegyen részt a FEP parancsnok utasítása szerint a szolgálatban, igazítsa el a szolgálatba lépőket, ellenőrizze a szolgálat ellátását, a parancsnok távollétében teljes jogkörrel és felelősséggel gyakorolja annak funkcióit.

80. Azokon a FEP-eken ahol két szakmai helyettes van szervezve, a kötelemeiket a parancsnok és helyettes kötelemeiből a sajátosságok figyelembevételével a FEP parancsnok dolgozza ki és azt a kerületparancsnok hagyja jóvá.

A FEP parancsnok politikai helyettese

81. A FEP parancsnok politikai helyettese közvetlenül a FEP parancsnoknak van alárendelve. Állami és párt-funkcionárius. A parancsnokhelyettest kivéve a FEP egész személyi állományának szolgálati előjárója. Tevékenységéért a FEP parancsnoknak és a kerület politikai osztály-vezetőjének tartozik felelősséggel.

Felelős: a kiemelt és I. kategóriájú FEP parancsnok politikai helyettese a Magyar Népköztársaság fegyveres

erőinek Szolgálati szabályzata 148. pontjában meghatározottakon kívül a FEP helyének és szerepének megfelelően, a többi FEP parancsnok politikai helyettese a Hór/2. 115. sz. pontjában meghatározottak szerint a sajátosságok figyelembevételével, a Magyar Szocialista Munkáspárt politikai irányvonalának FEP-en belüli érvényesítéséért, a párthatározatokból adódó feladatok végrehajtásáért, a KISZ szervezeti életéért, a személyi állomány politikai neveléséért, erkölcsi- fegyelmi állapotáért, a századparancsnok politikai helyettesének irányításáért.

A párthatározatok, a kerület és FEP parancsnok parancsai, valamint az előljáró politikai szerv vezetőjének utasításai szerint vezeti, szervezi és ellenőrzi a FEP személyi állományának nevelését, a propaganda munkát, a kulturális nevelést, és a politikai tömegfelvilágosítást.

A FEP parancsnok politikai helyettese dícséreti és fegyelmi jogköre a parancsnoknál egy fokozattal alacsonyabb.

Kötelességei:

- ismerje a határforgalom ellenőrzés rendszerét, a szolgálatellátás gyakorlati tapasztalatait, vegyen részt a szolgálat ellátásában;
- szilárdítsa a FEP beosztottak kapcsolatát az együttműködő szervek dolgozóival és a helyi lakossággal;
- óvja és védje a személyi állományt az ellenséges propaganda káros hatásával és fellazító tevékenységével szemben;
- ahol szervezetszerű parancsnokhelyettes nincs, ott a parancsnok távollétében teljes jogkörrel végezze a parancsnokhelyettesi teendőket.

A századparancsnok

82. A századparancsnok közvetlenül a FEP parancsnoknak van alárendelve. Szolgálati előljárója a század személyi állományának.

Felelős: a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Szolgálati szabályzata 158. pontjában meghatározottakon kívül a FEP század helyének és szerepének megfelelően, a harckészültségért, a szolgálati fegyelem betartásáért, a határforgalom ellenőrzési feladatokra való felkészítéséért, a FEP szakkiképzéséért, a század FEP technikai eszközeinek karbantartásáért, megóvásáért, tárolásáért, rendelkezés szerinti használatáért.

Kötelessége a határforgalom ellenőrzés megszervezése terén:

- a FEP parancsnok utasítása szerint megszervezni a század szolgálatát;
- vezetni a FEP század részére kiadott naplót.

A századparancsnok politikai helyettese

83. A századparancsnok politikai helyettese állami és pártfunkcionárius. Közvetlenül a századparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati előljárója a század egész személyi állományának.

Felelős: a FEP század helyének és szerepének megfelelően a Magyar Szocialista Munkáspárt politikai irányvonalának a századon belüli érvényesítéséért, a párthatározatokból adódó feladatok végrehajtásáért, a KISZ szervezeti életéért, a személyi állomány politikai neveléséért, erkölcsi- fegyelmi állapotáért.

A párthatározatok, a FEP parancsnok és a századparancsnok parancsai, a FEP politikai helyettes utasításai szerint vezeti, szervezi és ellenőrzi a század személyi állományának nevelését, a propaganda munkát, a kulturális nevelést és a politikai tömegmunkát.

Kötelességei: a Hór/2. 115. sz. pontjában meghatározottak szerint a FEP század helyének és szerepének megfelelően.

A FEP ellátó

84. A FEP ellátó közvetlenül a FEP parancsnoknak van alárendelve. Szolgálati előjárója a FEP sorállományának.

Felelős: a FEP katonai rendjéért, a napirend betartásáért a FEP gazdálkodásáért, a személyi állomány ellátásával kapcsolatos járandóságainak biztosításáért, a fegyverzeti anyagokért, lőszer elszámolásáért és a szolgálati állatok gondozásáért.

Kötelességei:

- ismerje és tartsa be az anyagi, pénzügyi és technikai szakutasításokat, reá vonatkozó mértékben a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Szolgálati szabályzata és a Belrendi utasítás előírásait, továbbá az anyagellátásra, anyaggazdálkodásra, nyilvántartásra, elszámolásra, az anyagi ellenőrzésre és kártérítési eljárásra vonatkozó szabályokat;
- ahol század-szolgálatvezető van rendszeresítve, irányítsa annak tevékenységét;
- igazítsa el az útbaindított sorállományú beosztottat, ellenőrizze felszerelését, okmányait, öltözetét;
- ellenőrizze a FEP elhelyezési körletének, a határátkelőhely szolgálati helyiségeinek tűz és egyéb biz-

tonsági berendezéseit, az egészségügyi és biztonsági rendszabályok betartását.

A szakaszparancsnok

85. A szakaszparancsnok a századparancsnoknak — ahol a szakasz nincs század kötelékben, ott a FEP parancsnoknak — van közvetlenül alárendelve. Szolgálati előjárója a szakasz egész személyi állományának.

Felelős: a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Szolgálati szabályzata 166. pontjában meghatározottakon kívül a szakasz helyének és szerepének megfelelően a harcészültségért (az önálló szakaszparancsnok a politikai oktatásért, a személyi állomány neveléséért,) a határforgalom ellenőrzési feladatokra való felkészítésért, a szolgálati fegyelem betartásáért, a FEP szakkiképzéséért, a technikai eszközök karbantartásáért, megóvásáért, tárolásáért, rendeltetés szerinti használatáért.

Kötelességei: a határforgalom ellenőrzés megszervezése terén, ahol csak szakasz van szervezve, ott a szakaszparancsnok szervezze meg a szakasz szolgálatát, a parancsnok elhatározása alapján vezesse a szakasz részére kiadott naplót.

A század-szolgálatvezető

86. A század-szolgálatvezető közvetlenül a századparancsnoknak van alárendelve. Szolgálati előjárója a század egész személyi állományának, a tisztek, a zászlósok és a szakaszparancsnoki, illetve tiszti beosztásban levő tiszt-helyettesek kivételével.

Ha a szolgálatvezető sorállományú, szolgálati előjárója a század sorállományú beosztottainak.

Felelős: a Magyar Népköztársaság fegyveres erőinek Szolgálati szabályzata 162. pontjában meghatározottakon kívül a század helyének és szerepének megfelelően, a belszolgálat irányításáért, a szabályos ellátásért, a szolgálatba lépők felkészítéséért, a meghatározott anyagok biztosításáért, a század általános rendjéért.

Kötelességei a határforgalom ellenőrzési feladatok biztosítása terén:

- biztosítsa a határforgalom ellenőrzéséhez szükséges anyagi és technikai eszközöket;
- hajtsa végre a FEP ellátó kötelmeiből a századparancsnok által meghatározott feladatokat.

A század-szolgálatvezető kötelmeit a szabályzatok, utasítások vonatkozó pontjai alapján a századparancsnok dolgozza ki és azt a FEP parancsnok hagyja jóvá.

87. A FEP személyi állomány járandóságait — a sajátosságokat is figyelembe véve — a Hőr/2. 118—122. sz. pontjai tartalmazzák.

A HATÁRFORGALOM ELLENŐRZÉSÉNEK MEGSZERVEZÉSE

Határőrizeti, határforgalom ellenőrzési módok és a szolgálati megterhelések

88. Az államhatár őrzésének és a határforgalom ellenőrzésének módjai:

- rendes szolgálat,
- megerősített szolgálat.

A rendes szolgálat az államhatár őrzésének és a határforgalom ellenőrzésének alapvető módja. Rendes szolgálattal kell őrizni az államhatárt, illetőleg végezni a határforgalom ellenőrzését, akkor, amikor a FEP parancsnok olyan általános adatok alapján jut elhatározásra, amelyek nem követelnek nagyobb szigorításokat az államhatár őrizete és a határforgalom ellenőrzése érdekében.

Rendes szolgálat idején a hivatásos, valamint a kinevezett, szerződéses polgári alkalmazottak szolgálati (munka) napja kéthetenként 11 nap, összesen 88 órában. Ennek a napi időtartama a határőrizeti, határforgalmi helyzet-től és a feladatoktól függően változhat és lépcsőzetes munkarendben is megállapítható (tervezhető).

Az állomány szolgálatban eltöltendő ideje:

a) Hivatásos állománynak:

- FEP parancsnok havonta, ellenőrző szolgálat:

25—30 óra

- FEP parancsnokhelyettes, FEP politikai helyettes, századparancsnok, század politikai helyettes, szakaszparancsnok és FEP ellátó havonta, ellenőrző szolgálat: 40—50 óra
- beosztott hivatásos állomány napi: 8 óra
- kishajó, motorcsónak vezető (a karbantartási és javítási idővel együtt) napi: 8 óra

Nagyforgalmú időszakban a FEP parancsnok a hivatásos és kinevezett polgári állományú alárendeltjeinek napi szolgálati megterhelését — a kerületparancsnoktól kapott felhatalmazás alapján — 12 órára növelheti, ezt azonban a későbbiekben ki kell egyenlíteni szabadnapok kiadásával.

A FEP párt, illetve KISZ titkár szolgálati ideje napi 4 óra, kisforgalmú FEP-en elérheti a 6 órát is. Amennyiben a párttitkár politikai helyettes is, a szolgálati ideje havi 30—40 óra. A fennmaradó időt a párt, illetve KISZ munka végzésére kell biztosítani.

A technikai megbízott napi szolgálati idejébe be kell számítani technikai feladatok végzésére fordított időt is.

A FEP hivatásos állományának szolgálati megterhelésénél figyelembe kell venni:

- a szolgálatba való felkészülést, a szolgálat átadását, átvételét, a szolgálat befejezésekor a jelentéstételt;
- az eligazításokat;
- a kiképzést, továbbképzést, politikai oktatást;
- a járművek menetközbeni ellenőrzése esetén a késve érkező, vagy induló járművekre való várakozási időt.

A havi megterhelést a hivatásosoknak kizárólag szabad-ság, betegség, szolgálati út, továbbképzés, vezénylés (a FEP ellátónál a kötelező felmentések) miatt lehet csökkenteni. A parancsnok esetében annyiszor 1, illetve a helyetteseknél, századparancsnoknál, politikai helyettesnél, szakaszparancsnoknál és a FEP ellátónál annyiszor 1.5 órával, ahány napot e címen a FEP-ről távol voltak.

A FEP ellátót minden hónap 1-től 6-ig, valamint 15-én, vagy 16-án és a hó utolsó napján elszámolás, illetmények és egyéb pénzkifizetések, továbbá rovarcsolás miatt szolgálatba beosztani nem szabad.

Az a FEP ellátó, aki élelmezési gazdálkodást nem vezet, havi 45—50 óra szolgálatot lásson el. Részére felmentést 1-én és 16-án kell biztosítani.

- b) A sorállomány szolgálati megterhelése megegyezik a Hő/2. 108/b. pontjában foglaltakkal.

A megerősített szolgálat ideiglenes szolgálati mód, amelyet az előjáró parancsnok a Hő/2. 110. sz. pontjában meghatározottak szerint rendelhet el abban az esetben, ha az államhatár őrzetében, vagy a határforgalom ellenőrzésében szigorítások bevezetése válik szükségessé. A FEP parancsnok — konkrét helyzeti adat alapján — javaslatot tehet a megerősített szolgálatra való áttérésre.

Megerősített szolgálat a FEP-en a Hő/2. 110. sz. pontjában foglaltakon kívül — a helyzettől függően — elrendelhető még:

- rendkívüli méretű határforgalom alkalmával;
- konkrét adatok alapján a határforgalom biztonságát veszélyeztető vagy a már bekövetkezett cselekmény felszámolása érdekében;
- minden olyan alkalommal, amikor a határforgalom ellenőrzésének biztonsága azt megköveteli.

A megerősített szolgálat esetén a FEP-en bevezethető intézkedéseket, ennek során a szolgálati megterhelést és a végrehajtásával összefüggő előírásokat a Hór/2. 111—112. sz. pontjaiban meghatározottak szerint kell végrehajtani.

A határforgalom ellenőrzés megszervezése a FEP-en

89. A FEP parancsnoknak a szolgálat megszervezésére irányuló munkája a helyzeti adatok gyűjtéséből, elemzéséből, értékeléséből, az elhatározás meghozatalából, végrehajtásának megszervezéséből és ellenőrzéséből áll.

A helyzeti adatok gyűjtése, elemzése a FEP parancsnoknak az a folyamatos tevékenysége, amikor a beérkezett információk közül kiválasztja, rendszerezi és értékelésre előkészíti, elemzi, értékeli azokat az adatokat, amelyek összefüggnek a FEP feladatainak ellátásával és alapul szolgálnak az elhatározás meghozatalában.

90. A helyzeti adatok forrásai lehetnek:

- az előljáró szervek tájékoztató adatai;
- a felderítő és más belügyi szervek közlései;
- a határforgalom ellenőrzését végző állomány jelentései;
- a helyi és szomszédos határőrőrsök (tartalékörs) tájékoztatásai;
- a határoforgalom ellenőrzést és lebonyolítást végző szervek, vállalatok, önkéntes határőrök, az együttműködő szervek közlései, továbbá az utasok, lakosság bejelentései;

- az érvényes nemzetközi egyezmények alapján a szomszédos szocialista államok határőrizeti, határforgalom ellenőrzési szerveinek közlései;
- az előállított, vagy elfogott határsértők, csempészek és egyéb bűncselekményt, szabálysértést elkövetett személyek kikérdezése során szerzett értesülések;
- a személyes felderítés és megfigyelés adatai;
- a sajtó, rádió, televízió közlései, hírei.

Az elhatározás meghozatalának rendje

91. Az államhatár őrzésének, a határforgalom ellenőrzésének rendjére, a határrend fenntartására, valamint az egyéb belügyi feladatok ellátására a FEP parancsnok elhatározást hoz.

Az elhatározás kidolgozásának folyamata tartalmazza:

- a feladat tisztázását;
- a határőrizeti és határforgalom ellenőrzési helyzet elemeinek és a határrend fenntartásának értékelését;
- az elhatározás meghozatalát.

92. A feladat tisztázása az előljáró parancsnoktól, valamint a BM illetékes szerveitől kapott parancsok, utasítások, a teendő intézkedések megértése, a szerzett információk elemzése, értékelése, a FEP előtt álló feladatok figyelembe vételével a célszerű tennivalók áttekintése.

93. A határőrizeti helyzet elemei:

- az ellenséges, a határőrizetre veszélyes személyek (határsértők, csempészek, határsértő segítők, határ-

figyelőztetésben, tiltónévjegyzékben, pótlistán és tiltó kategóriában szereplő személyek);

- a saját erők és eszközök (személyi állomány műszaki-technikai berendezések, technikai eszközök, gépjárművek), együttműködő szervek, önkéntes határőrök;
- a lakosság és az utasok (a határterületi lakosság, az utasok összetétele, nemzetisége, segítségnyújtási lehetősége, a szomszédos állam határterületi lakosságának összetétele a Magyar Népköztársasághoz való viszonya);
- a terep és a nemzetközi útvonalak (jellege, fedettsége) hatása a határsértőkre és a szolgálat ellátására;
- az évszak, napszak és az időjárás.

94. Az ellenséges, a határőrizetre veszélyes személyek értékelése tartalmazza:

- ki, vagy befelé irányuló határsértések (kísérletek), határsértő segítők, csempész tevékenységet, vagy más bűncselekményt, szabálysértést elkövetők, illetve megkísérlők áttekintését, értékelését;
- tiltott anyagok átjuttatási kísérleteinek alakulását;
- a határforgalom biztonsága ellen elkövetett vagy megkísérelt cselekmények jellemzőit;
- a határrend, illetőleg a határsáv és a határátkelőhely rendje megsértésének tapasztalatait;
- a határfigyelőztetésben, tiltónévjegyzékben, pótlistán és tiltott kategóriában szereplő személyekkel kapcsolatos intézkedések végrehajtásának helyzetét.

Következtetés:

- kik, vagy ki részéről lehet számolni határsértéssel;

- mely államok állampolgárai, illetve milyen kategóriába tartozó személyek részéről kell számolni útlelhamisítással, útlevelcserével;
- kik, vagy ki részéről és milyen módszerrel fordulhat elő tiltott anyagok átjuttatása, csempész tevékenység megkísérlése;
- milyen ellenséges tevékenységgel lehet számolni, azok jellege, módszerei és eszközei;
- milyen módszert alkalmazhatnak a határ megközelítésére, a tiltott határátlépés elkövetésére, a határforgalom biztonságának veszélyeztetésére, útlelhamisításra, ebben kik nyújthatnak segítséget az elkövetőknek;
- milyen intézkedéseket célszerű tenni a tiltott határátlépések (kísérletek) megakadályozására, ezek segítőinek elfogására, a határforgalom biztonságának, a vám- és deviza, s egyéb bűncselekmények, szabálysértések megelőzésére, tiltott anyagok átjuttatásának megakadályozására, a határrend, a határsáv és a határátkelőhely rendjének fenntartására;
- mely időszakban (hónap, hét, nap, óra) várható a határforgalom növekedése, csökkenése, hol, mikor kell összpontosítani az erőket és technikai eszközöket.

95. A saját erők, eszközök és az együttműködő szervek értékelése tartalmazza:

- a rendelkezésre álló erőket, eszközöket és azok alkalmazásának tapasztalatait;
- a technikai eszközök mennyiségét, és azok állapotát;
- a határforgalom ellenőrzésének helyzetét, eredményeit és hiányosságait;

- az együttműködő szervekkel és az önkéntes határőrökkel a közös feladatok végrehajtásának tapasztalatait;
- a határforgalom ellenőrzésében történt változások, módosítások hatását.

Következtetés:

- hány szolgálatképes tiszttel, zászlóssal, tiszthelyetessel, tisztessel, határőrrel, kinevezett és szerződéses polgári alkalmazottal lehet számolni;
- mikor, hány főt kell szolgálatból felmenteni;
- milyen rendszerben célszerű a szabadságot, pihenőnapot, szabadnapot és eltávozást biztosítani;
- a rendelkezésre álló állományból hogyan valósítható meg az államhatár biztonságos őrzése, a határforgalom ellenőrzése, a határrend fenntartása, milyen lehetőség van az erőkkal való manőverezésre;
- hogyan célszerű alkalmazni a technikai eszközöket;
- milyen mértékben lehet számítani az együtt működő szervek, önkéntes határőrök segítségére és milyen feladatok ellátására célszerű bevonni azokat;
- milyen módszerrel célszerű végezni az egyéb belügyi feladatokat;
- mi legyen a határforgalom ellenőrzésében az egyes szolgálati személyek tevékenysége, összehangolásának módszerei.

96. A lakosság és a határforgalomban résztvevő utasok értékelése tartalmazza:

- milyen azok összetétele, aktivitása, a határőrizetet, határforgalom ellenőrzését befolyásoló tevékenysége;

- a határátkelőhelyen átlépő utasok állampolgárság szerinti megoszlása, milyen útlevél fajták fordulnak elő;
- az utasok, utascsoportok és küldöttségek összetétele, közlekedésük módja, ideje;
- milyen változások történtek az utasforgalomban;
- hol, mikor, milyen létszámmal végeznek munkálatokat a határátkelőhely körzetében.

Következtetés:

- az utasforgalom mértéke és jellege milyen hatással van a szolgálat szervezésére és ellátására;
- hogyan befolyásolhatják az adott időszakban a forgalom alakulását a külföldi, vagy a hazai események, illetve a közlekedésben történt változások;
- kiket, mikor, hol és milyen határőrzési, határforgalom ellenőrzési feladatokra célszerű bevonni.

97. A terep és a FEP működési területén áthaladó nemzetközi útvonalak értékelése tartalmazza:

- a határátkelőhely és a környező terep jellegét, fedettségét és az utak állapotát és befolyását a határsértők, illetve a FEP tevékenységére;
- a nemzetközi útviszonyokban beállott változások, a szomszédos államok fontosabb útvonalai, jelentősebb települései, nagyobb ünnepei, munka, és iskolaszüneti napok hatását a határforgalom alakulására és ellenőrzésére.

Következtetés:

- a terep jellege a határátkelőhely környékén hogyan befolyásolja a határsértők mozgási lehetőségeit,

amelyeket a szolgálat-szervezés során figyelembe kell venni;

- hogyan befolyásolják a közlekedési útvonalakon bekövetkezett változások, akadályok a határforgalom alakulását, mennyiben lesz ez hatással a szolgálat ellátására;
- hol várható a határsértők valószínű mozgási iránya;
- hogyan célszerű a FEP és az órs (a tartalékörs) határőrizeti feladatait, valamint a felderítő tevékenységet összehangolni;
- milyen intézkedéseket kell tenni a határsértők gyors felkutatására, üldözésére és elfogására, valamint a határforgalom biztonságát veszélyeztető cselekmények megakadályozása érdekében;
- hogyan célszerű ellenőrizni a járműveket a határátkelőhelyen, illetve a határátkelőhely és az államhatár közötti útszakaszon.

98. Az évszak, napszak, időjárás értékelése tartalmazza:

- a világos és sötét idő, a hőmérséklet és az időjárás várható alakulását, s azok hatását az utasforgalomra, a határsértőkre, a szolgálat szervezésére, a szolgálati állatok és technikai eszközök alkalmazására, az állomány öltözetére, továbbá a szolgálat ellátására.

Következtetés:

- milyen legyen a szolgálatba vezénylés legcélszerűbb rendje, a beosztottak, továbbá a szolgálati állatok megterhelése;
- mikor célszerű a határsértők valószínű mozgási idejét meghatározni;

- a határforgalom, a menetrendszerint közlekedő járművek ellenőrzésének legcélszerűbb módszere;
- hogyan biztosítható a balesetek megelőzése, hogy célszerű szabályozni a szolgálatot ellátók öltözetét.

Az elhatározás tartalma

99. A FEP parancsnok az előjáró parancsnok parancsai, a BM illetékes szerveinek utasításai, a határőrizeti és a határforgalom ellenőrzési helyzet elemeinek értékeléséből levont következtetéseknek megfelelően az általános és a konkrét helyzeti adatok alapján **általában negyedévre** hoz elhatározást.

Az elhatározás az adott időszak sajátosságait, a forgalom várható alakulását, a változásokat (eseményeket) figyelembe véve az alábbiakat tartalmazza:

- az államhatár őrzésének és a határforgalom ellenőrzésének módját;
- a határforgalom s annak állampolgárság, illetve hovatarozás szerint várható alakulását, a határsértők valószínű mozgási irányát és idejét, az utasok, járművek, szállítmányok összetételét, határátlépésre jelentkezésük módját;
- a rendelkezésre álló erők, eszközök alkalmazásának rendjét;
- az együttműködés rendjét a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szervekkel, vállalatokkal, határőrőrssel, a területtartó felderítővel;
- az önkéntes határőrök és a helyi lakosság határőrizetbe való bevonásának rendjét;

- az utasok ellenőrzésének rendszerét, az útlevelek vizuális és technikai ellenőrzésének rendjét;
- a menetrendszerint közlekedő járművek ellenőrzésének rendszerét;
- a FEP-en egyéb belügyi feladatok ellátásával kapcsolatos tennivalókat;
- a határsértők, csempészek és más bűncselekményt, szabálysértést elkövetők elfogása érdekében teendő intézkedéseket;
- a határforgalom biztonságát veszélyeztető cselekmények megelőzésére teendő intézkedéseket;
- a határrend, illetve a határsáv és a határátkelőhely rendjének ellenőrzésére, fenntartására vonatkozó feladatokat;
- a szolgálatot ellátók ellenőrzésének módját;
- a határőrizeti, határforgalom ellenőrzési, határrend fenntartási és az egyéb belügyi feladatokkal kapcsolatos események, valamint az utasok adatainak jelentési rendjét;
- a harckészültség fenntartására és a FEP elhelyezési körletének és a határátkelőhelyek védelmére vonatkozó intézkedéseket;
- a határforgalom ellenőrzést elősegítő politikai munka feladatát;
- a FEP szolgálat javítása érdekében végrehajtandó kiképzési és továbbképzési feladatokat;
- a híradás és összeköttetés rendjét;
- a határőrzés és a határforgalom ellenőrzés anyagi, technikai biztosításának feladatait.

A FEP parancsnok az elhatározás rövid tartalmát jegyezze be a FEP naplóba.

A határőrizeti, határforgalom ellenőrzési helyzet, vagy a feladatok lényeges változása esetén a FEP parancsnok hozzon kiegészítő elhatározást.

A szolgálat megszervezése

100. Az elhatározás alapján a FEP parancsnok egy vagy több napra, de legfeljebb 7 napig terjedő időre szervezze meg a FEP szolgálatot, s rögzítse:

- a naponta szolgálatba vezénylendő állomány létszámát, azok szolgálati nemeit, helyeit, felszerelésüket, menetvonalukat és feladataikat;
- a FEP technikai rendszerrel (továbbiakban: FTR) történő ellenőrzéshez szükséges létszámot és a kezelőfülkék számát, működtetésének rendjét;
- a megerősítésre vezényelt állomány feladatait;
- a szolgálatot ellenőrzők létszámát, az ellenőrzések idejét, helyét és feladatait;
- a határátkelőhely ügyeletes és az átkelőhely, a lak-tanya őrzésével kapcsolatos szolgálatot, azok feladatait;
- a gépjárművek és a szolgálati állatok igénybevételeinek rendjét.

A szolgálatszervezés során a FEP parancsnok naponta jelöljön ki tartalékot, feladatát a forgalom alakulásától függően kell meghatározni.

101. A szolgálat szervezésénél a FEP parancsnok vegye figyelembe:

- az államhatár őrzésével, a határforgalom ellenőrzésével, a határrend fenntartásával, az egyéb belügyi

feladatokkal szemben támasztott követelmények maradéktalan érvényesülését;

- a nappali és az éjszakai időt a beosztottak időarányos megterhelését;
- a közlekedés lehetőségeit a szolgálati helyekre;
- az állomány nevelésével és kiképzésével kapcsolatos feladatokat.

102. A szolgálat kijelölésénél figyelembe kell venni:

- a parancsnoknak olyan beosztottat kell kijelölni, aki képes a feladat ellátására;
- az önálló szolgálat ellátására való alkalmasságot;
- a szakmai képzettséget, jártasságot, fegyelmezettséget, határozottságot és intézkedő képességet;
- az egészségi állapotot;
- az előző szolgálat óta eltelt időt;
- a szabadságról, szolgálati útról bevonulók csak 5—6 óra múlva legyenek szolgálatba beosztva.

103. A szolgálat szervezés során kell megtervezni:

- kik lesznek felmentve, vagy útbaindítva;
- kik kapnak pihenő vagy szabadnapot, eltávozást, szabadságot;
- a politikai nevelés, a párt- és KISZ munka rendezvények, kiképzés, továbbképzés, gazdasági munka és más feladatok időpontjait, végzésének rendjét;
- a szolgálatszervezés és a negyedéves munkaterv alapján a helyettesek, a század- (szakasz) parancsnok, FEP ellátó következő heti feladatait.

104. Azokon a FEP-eken, ahol század (szakasz) van szervezve, ott a FEP parancsnok utasításának megfelelően a század (szakasz) parancsnok szervezze a sorállomány szolgálatát.

Az eligazítások rendje

105. Az elhatározást a meghozatalát követően, a végrehajtást biztosító feladatokat hetenként, a katonák szolgálatba vezénylését naponta kell ismertetni.

Ennek rendje a következő:

a) A helyettesek, század (szakasz) parancsnok és a FEP ellátó eligazítását a FEP parancsnok hetenként végezze. Ennek során számoltassa be a résztvevőket a feladatok végrehajtásáról. A beszámoltatásokat az alacsonyabb beosztású és rendfokozattal rendelkezőkkel kell kezdeni. Ismertesse elhatározását annak meghozatala után egy alkalommal, koordinálja és határozza meg a következő heti feladataikat:

— ki, mikor, milyen szolgálatot lát el és mi lesz a feladata;

— kinek, mikor, hová és milyen célból kell útbaindulni;

— kinek, mikor, milyen foglalkozást, eligazítást kell tartania a személyi állomány, az önkéntes határőr csoportok, az együttműködő szervek és a helyi lakosok részére;

— ki, mikor, milyen ellenőrzési feladatot hajt végre, mikor, kinek tegyen jelentést annak végrehajtásáról;

- kinek, milyen feladatokat kell elvégezni a személyi, anyagi és technikai feltételek biztosítása érdekében;
 - ki, mikor, milyen társadalmi munkát végez.
- b) A beosztott hivatásos és a kinevezett polgári állomány eligazítását a helyettesek eligazítása után kell megtartani. Az eligazítást a kiemelt és I. kategóriájú FEP-en a parancsnokhelyettes, a II. és III. kategóriájú FEP-en a parancsnok tartsa. Itt értékelje tevékenységüket, ismertesse a következő hétre a szolgálatba lépésük rendjét, határőrizeti, határforgalmi és más feladataikat.
- c) A tisztesek eligazítását a Hór/2. 138. sz. pont b) alpontjában meghatározottak alapján kell végezni.
- d) A határátkelőhely ügyeletes naponta igazítsa el az átkelőhelyen szolgálatot teljesítőket a szabályzat 108. sz. pontjában meghatározottak szerint.
- e) A század (szakasz) parancsnok — ahol ilyen nincs szervezve, ott a FEP parancsnok — naponta kötelekrendezésen hirdesse ki a sorállományra vonatkozó parancsokat, utasításokat és a szolgálatba lépésük rendjét. Ennek során:
- értékelje az elmúlt határőrizeti nap eseményeit és a szolgálat ellátással kapcsolatos tapasztalatokat;
 - ismertesse a következő határőrizeti napra vonatkozó helyzeti adatokat, a határforgalom ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat;
 - hirdesse ki, hogy ki, mikor, hol, milyen szolgálatot lát el;
 - ismertesse az öltözetet, kik lesznek a tartalékcsoport tagjai, kik látnak el belszolgálatot;

— ismertesse ki, mikor lesz szabadságon, pihenőnapon, eltávozáson, szolgálati úton.

- f) A szolgálat megszervezése alapján el kell készíteni a sorállomány napirendjét.

A kötelékrendezést és kihallgatást a Hő/2. 141—144-es pontjaiban foglaltak szerint kell végrehajtani.

Határforgalom ellenőrzés megszervezésének sajátosságai FEP technikai rendszerrel működő határátkelőhelyen

106. A FTR sajátosan befolyásolja a határforgalom ellenőrzés megszervezését és a szolgálatellátást. Az ilyen határátkelőhelyen a határőrizet, a határforgalom ellenőrzés és határrend biztosítható:

- FTR-hez tartozó eszközök hibátlan működésével;
- a technikai eszközök rendszeres karbantartásával és javításával;
- az átkelőhely sajátos forgalmi rendjének célszerű kialakításával (forgalomirányító, táblák, útburkolati jelek alkalmazásával);
- szolgálati helyek pontos meghatározásával, a kötelek pontos kidolgozásával és betartásával;
- a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szervek munkájának összehangolásával;
- tartalék áramforrás biztosításával és annak szükség szerinti gyors üzembeállításával.

A FEP parancsnok az elhatározás meghozatalánál és a szolgálatszervezésnél vegye figyelembe a várható forgalom napszakonkénti alakulását és ennek megfelelően határozza meg:

- irányonként (beléptetésnél-kiléptetésnél) hány fülkével és fülkénként hány útlevélkezelővel történik az ellenőrzés;
- milyen rendszerben hajtják végre az autóbusszal és tehergépkocsival utazó személyek útlevélkezelését és priorálását;
- hogyan történjen a figyelőztetett személyek ügyének intézése, hogyan szerez ezekről tudomást az átkelőhely ügyeletes.

Az FTR folyamatos üzemeltetése mellett a meghibásodás időszakára is biztosítani kell a határforgalom ellenőrzés folyamatosságának feltételeit. A személyek és járművek határfigyelőztetésben történő ellenőrzését az útlevélek ellenőrzésével egyidőben a prioráló lapról, vagy külön helyiségben elhelyezett prioráló táblán kell végrehajtani.

VI. FEJEZET

A SZOLGÁLAT ELLÁTÁSA A HATÁRÁTKELŐHELYEN ÉS A SZOLGÁLAT ELLENŐRZÉSE

A határátkelőhely szolgálatának ellátása

107. A FEP hivatásos állományú beosztottai a határátkelőhely jellegétől függően az alábbi szolgálatba vezényelhetők:

- határátkelőhely ügyeletes;
- útlevelkezelő;
- vízumkiadó;
- technikai megbízott;
- határfigyelőztetést ellenőrző (prioráló);
- kutató-biztosító;
- jelentőszolgálat ellenőrző;
- géptávírász;
- járőrszolgálatba határőrizeti feladatok végrehajtására.

A határátkelőhely ügyeletes

108. Határátkelőhely ügyeletesi szolgálatba az a tiszt, zászlós vagy tiszthelyettes vezényelhető, aki a FEP feladatainak ellátásához megfelelő felkészültséggel, gyakorlattal rendelkezik, képes önálló intézkedésekre.

A határátkelőhely ügyeletes a határátkelőhelyen irányítja a szolgálat ellátását, kötelmeit a FEP parancsnok írásban határozza meg.

A határátkelőhely ügyeletes a FEP parancsnok és helyetteseinek van alárendelve, szolgálati előljárója a határátkelőhelyen vele egyidejűleg szolgálatot teljesítő beosztottaknak.

Felelős: szolgálati ideje alatt a határátkelőhelyen a határőrzéséért, a határforgalom ellenőrzés megszervezéséért, irányításáért, eredményes végrehajtásáért, a határrend fenntartásáért, az egyéb belügyi feladatok végzéséért, az átkelőhelyen a beosztottak szolgálat ellátásáért, és az együttműködési feladatok végrehajtásáért.

Kötelességei:

- szolgálatba lépéskor vegye át a szolgálati okmányokat, nyilvántartásokat, technikai eszközöket, egyéb leltári tárgyakat és a folyamatban levő ügyek intézését;
- szervezze meg a szolgálatban levők váltását, biztosítsa ez idő alatt is a határforgalom zavartalan menetét;
- ellenőrizze az átléptető bélyegzők beállításának helyességét;
- az elrendelt és visszavont határfigyelőztetéseket időben, pontosan olvashatóan vezettesse a figyelőztetési nyilvántartásban;
- irányítsa és ellenőrizze a szolgálatban levő beosztottakat, tartson részükre a FEP parancsnok utasítása alapján eligazítást;
- az eligazításon határozza meg az adott határőrizeti napon érkezett utasítások, parancsok ismertetése alapján a feladatukat, a rájuk vonatkozó mértékben a felfedett hibák megszüntetésére vonatkozó feladataikat, ki, mikor, hol, milyen szolgálatot lát el, a szolgálatba vezényelt állomány részletes feladatait;

- ha a forgalom növekedése szükségessé teszi, személyesen is vegyen részt a határforgalom ellenőrzésében;
- szükség esetén erők átcsoportosításával biztosítsa a határforgalom ellenőrzés zavartalanságát, szervezze meg a szolgálatban levő beosztottak étkeztetését, szükség esetén rövid pihentetését;
- vezesse az előírt nyilvántartásokat, gondoskodjon a titkos iratok, technikai eszközök előírás szerű tárolásáról és kezeléséről, ezeket személyesen adja ki és vegye vissza az útlevélnkezelőktől;
- vasúti határátkelőhelyen aláírásával nyugtázza a vasút illetékes szolgálattevőjének a határforgalomban közlekedő járművek indításához való hozzájárulását, intézkedjen a nemzetközi gyorstehervonatok soronkívüli ellenőrzésére;
- szervezze meg a határátkelőhelyen és a határállomáson tartózkodó gyanús személyek igazoltatását;
- közúti határátkelőhelyen ellenőriztesse a szállítmányok átrakását, a gépkocsik, vagy más tárgyak átadását végző személyek tevékenységét;
- legyen felkészülve a határsorompón való áttörés vagy a határforgalom biztonságát veszélyeztető más cselekmények megakadályozására, ilyenek bekövetkezése esetén a FEP parancsnok beérkezéséig irányítsa a határátkelőhely védelmét;
- készítsen vagy készíttessen dokumentációt az útlevelekben történő hamisításokról, az elfogásokról, az útlevelet, vízumot kiállító szervek által elkövetett hibákról;
- ismerje a határátkelőhely határőrizeti, határforgalmi helyzetét, a szolgálatba vezényelték számát, he-

lyét, feladatát, velük az összeköttetés rendjét, a jelentőszolgálattal kapcsolatos feladatokat, a saját és a személyi állomány feladatait riadók esetére;

- legyen tájékozott a személyi állomány létszámáról; a tartalékcsoport alkalmazásának lehetőségeiről, a technikai eszközök mennyiségéről és annak állapotáról, ismerje a FEP parancsnok és helyetteseinek tartózkodási helyét;
- ellenőrizze a szolgálatot ellátók tevékenységét, a technikai eszközök működőképességét;
- szolgálat átadásakor írásban jelentse a FEP parancsnoknak azokat az eseményeket, amelyeknek jelentése a kötelmeiben meg van határozva.

Az útlevéelkezelő

109. Útlevéelkezelő szolgálatot elláthat tiszt, zászlós és tiszthelyettes, továbbá sorállományú beosztott.

Felelős: az útlevelek és azok mellékleteinek ellenőrzéséért, kezeléséért, az utasok nyilvántartásba vételéért, a határfigyelőztetési, jelentőszolgálati intézkedések és előírások betartásáért, a reá bízott járművek és szállítmányok ellenőrzéséért, a biztosítási feladatok végrehajtásáért, valamint a baleset elhárítási szabályok betartásáért.

Kötelességei:

- ismerje a határforgalom ellenőrzésére, az útlevelek, vízumok érvényességére, ellenőrzésére és kezelésére, a külföldiek tartózkodására vonatkozó szabályokat, parancsokat, intézkedéseket, valamint a személyazonosság és a tartózkodás jogosságának igazolására szolgáló okmányokat, munkája során maradéktalanul tartsa be azokat;

- ismerje és tartsa be az útlevélellenőrzés és kezelés munkasorrendjét, módszereit, gyakorlatban tudja alkalmazni a határforgalom ellenőrzésének technikai eszközeit, fedje fel az útlevelekben levő hamisításokat, szabálytalanságokat, ezekről szükség esetén készítsen fényképfelvételt;
- beosztásának megfelelő mértékben ismerje a határforgalommal összefüggő, a büntető és szabálysértési jogszabályokat;
- hajtsa végre a határfigyelőztetési utasításokat, akadályozza meg olyan személyek, járművek és szállítmányok átléptetését, akiknek vagy amelyeknek átléptetése tilos;
- az utasoktól bevont adatlapokat, be- kiutazó lapokat, statisztikai lapokat pontosan, olvashatóan kitöltve, kódolva adja át jelentőszolgálati feldolgozásra;
- ismerje Európa és a többi földrész nagyobb államainak földrajzi fekvését, fővárosát, társadalmi rendszerét, katonai, gazdasági tömbhöz való tartozását, továbbá a magyar külképviseleti szervek székhelyeit, az európai államok fontosabb határátkelőhelyeit, a járművek állami jelzéseit;
- ismerje meg más államok útleveleit és átléptető bélyegzőit olymértékben, hogy határőrizeti, határforgalom ellenőrzési és egyéb belügyi szempontból hasznos adatokat tudjon gyűjteni;
- ismerje a határforgalomban közlekedő járművek felépítését, típusait, ellenőrzésük rendszerét és módszerét, járműveken a határsértők megbúvására, tiltott anyagok elrejtésére alkalmas helyeket;
- ismerjen idegen nyelvet olymértékben, hogy azt a szolgálatban alkalmazni tudja;

- tanúsítson mindenkor éber, határozott, udvarias, magatartást.

A vízumkiadó

110. Vízumkiadási feladatot elláthat a FEP parancsnok és helyettese, az a hivatásos állományú FEP beosztott, aki ezen ismeretekből eredményes vizsgát tett és ezt részére a határforgalmi osztályvezető engedélyezte.

Felelős: a vízumkiadással kapcsolatos parancsok és intézkedések betartásáért és végrehajtásáért.

Kötelességei:

- ismerje és hajtsa végre a KEO vezetőjének a vízumkiadás szabályaival kapcsolatos utasításokat;
- tartsa be a vízumkiadás sorrendjét és gyakorlati végrehajtását, valamint a kiadással kapcsolatos tiltó rendelkezéseket;
- pontosan és olvashatóan vezesse a konzuli alnaplót, tartsa be a vízumkiadással kapcsolatos jelentési kötelezettségeket;
- ellenőrizze a vízumdíjra és a valutabeváltásra vonatkozó kötelezettségek betartását;
- adja ki a KEO vezetői utasításban meghatározottak szerint a fegyver (lőszer) kísérő igazolványt;
- indokolt esetben szabjon ki helyszíni szabálysértési bírságot azokkal a külföldiekkel szemben, akik a lakcím bejelentésére és a Magyar Népköztársaságban való tartózkodás idejére vonatkozó jogszabályokat megsértették.

A technikai megbízott

111. A FEP létszámától függően egy, vagy több hivatásos állományú útlevélszabályozó a kerületparancsnok megbízása alapján ellátja a speciális technikai eszközök kezelését is.

Felelős: A határforgalom ellenőrzés ellátásához reá bízott technikai eszközök megőrzéséért karbantartásáért, rendeltetésszerű alkalmazásáért, üzemképes állapotáért és nyilvántartásáért.

Kötelességei:

- ismerje az útlevélszabályozások módszereit, azok tapasztalatait, a hamisítások felfedezésének módjait;
- készítsen dokumentációt az eddig nem ismert új útlevelekről és a használatba került átléptető bélyegzőlenyomatokról;
- készítsen dokumentációt a felfedett rejtekhelyekről, hamis, vagy bűncselekményt igazoló okmányokról;
- készítse el a technikai eszközök alkalmazására vonatkozó kiképzések, továbbképzések anyagát és erről tartson foglalkozásokat a személyi állomány részére;
- ellenőrizze a technikai eszközök üzemképességét, a határátléptető bélyegzők állapotát és karbantartását, tegyen javaslatot új célszerű technikai eszközök, módszerek bevezetésére;
- vezesse a technikai és fotótechnikai anyagok nyilvántartását, elszámolását, időben gondoskodjon a hiányzó, elhasznált, vagy elhasználódott anyagok pótlásáról, a meghibásodott eszközök javításáról.

A határfigyelőztetést ellenőrző

112. A határfigyelőztetést ellenőrző beosztott feladata, ellenőrizni a határfigyelőztetési nyilvántartásban az államhatáron átlépő utasok adatait, a járművek forgalmi rendszámát és intézkedni a határfigyelőztetett személyekkel, járművekkel kapcsolatban meghatározott utasítások végrehajtására.

A határfigyelőztetési mulasztások megelőzése érdekében ott, ahol erre lehetőség van, kétszeri ellenőrzést (utópriorálást) kell végrehajtani.

a) A határfigyelőztetés végrehajtható:

— FTR-ben;

— prioráló lapról, vagy külön helyiségben elhelyezett prioráló táblánál, azokon a határátkelőhelyeken, ahol az FTR nincs kiépítve.

b) Az FTR-ben történő ellenőrzést csak a FEP parancsnoka által kijelölt hivatásos vagy kinevezett polgári állományú beosztott hajthatja végre.

Felelős: a rendszerben történő figyelőztetési ellenőrzések pontos végrehajtásáért.

Kötelességei:

— követelje meg az útlevé kezelőktől, hogy a képernyőn megjelenő adatok alkalmasak legyenek a priorálásra és a jelentőszolgálatra;

— ellenőrizze a képernyőn megjelenő személyek adatait, a gépjárművek forgalmi rendszámait a figyelőztetési nyilvántartásban;

— adjon utasítást a kezelőfülkében levő útlevé kezelőnek a személyek, járművek továbbhaladására, illetve várakoztatására, a meghatározott helyre történő

kisorolására, jelentse a határátkelőhely ügyeletesnek az utasítás végrehajtására teendő intézkedéseket.

c) Az útlevelek ellenőrzésével egyidőben az utasok jelenlétében prioráló lapról, vagy a külön helyiségben elhelyezett prioráló táblán történő határfigyelőztetést ellátók **kötelességei:**

- javítsa, illetve javíttassa ki, vagy írassa újra a hiányosan, rosszul, olvashatatlanul kitöltött be-, kiutazó lapon, adatlapon, statisztikai lapon a határátlépésre jelentkező utasok adatait, a gépjárművek forgalmi rendszámát;
- be- és kilépő nemzetközi személyszállító vonattal, közúti, vízi- és légi járművel, vagy egyéb módon utazó utasok adatainak ellenőrzését a prioráló lapon, vagy a prioráló táblán végezze.

A határfigyelőztetett személyek, járművek ellenőrzését még az utasoknak a határátkelőhelyen való tartózkodási ideje alatt, a nemzetközi személyszállító vonatok esetében a határállomáson, vagy menetközben a meghatározott vasútállomásig hajtsa végre.

A kutató-biztosító

113. Kutató-biztosító szolgálatot elláthatják a hivatásos és sorállományú kutatók, útlevélezézők, akiket a feladat ellátására és a baleset elhárítási szabályokra kiképeztek.

Felelős: a járművek és szállítmányok ellenőrzéséért és biztosításáért, továbbá, hogy a biztosítás alatt levő járművekre illetéktelen személyek felszálljanak, vagy azt engedély nélkül el ne hagyják.

Kötelelességei:

- hajtsa végre járműveken és szállítmányokon a különböző fokozatú ellenőrzéseket;
- ellenőrizze és biztosítsa a vizsgálat alatt levő járműveket;
- tartsa be a jármű- és szállítmányforgalom ellenőrzés, továbbá a balesetelhárítás szabályait.

A jelentőszolgálatot ellenőrző

114. A jelentőszolgálat ellenőrzését (GAO) hivatásos állományúak és kinevezett polgári alkalmazottak, továbbá a kijelölt sorállományúak láthatják el. A szolgálatot elláthatják önállóan és más feladatok mellett.

Felelős: az útlevelkezelők részéről leadott és géptávírással előkészített jelentések ellenőrzéséért, hibamentes továbbításáért.

Kötelelességei:

- ismerje a GAO által továbbítandó jelentések rendjét;
- hajtsa végre az adatok, előkészített jelentések ellenőrzését;
- jelentse a határátkelőhely ügyeletesnek az előfordult hibák mennyiségét;
- intézkedjen a hibásan leadott jelentések újbóli leadására;

A géptávírással

115. Géptávíró szolgálatot a kinevezett vagy szerződéses állományú és sorállományú géptávírások látják el.

Felelős: a távírószolgálat szabályszerű, hibamentes, folyamatos ellátásáért, a reábízott híradó berendezések szakszerű kezeléséért, megóvásáért, a táviratok nyilván tartásáért és kézbesítéséért.

Kötelességei:

- ismerje a FEP és az előjáró parancsnokság, illetve a FEP és a határforgalmi feladatokkal foglalkozó belügyi szervek közötti távíró összeköttetés közvetlen és kerülő irányait, ezek alkalmazásának lehetőségeit, a jelentések továbbításának rendjét;
- azonnal jelentse a határátkelőhely ügyeletének, ha híradástechnikai hiba, vagy a vonal foglaltsága miatt a táviratot kellő időben leadni nem tudja;
- tartsa be a Híradó forgalmi szolgálati utasítás szabályait és a határforgalom adatainak jelentésére vonatkozó utasításokat, állandóan fejlessze szakismereteit.

A járőr

116. Járőr szolgálati feladatot hivatásos és sorállományú FEP beosztott láthat el a Hőr/2. vonatkozó pontjai szerint.

A határátkelőhely szolgálatának ellenőrzése

117. A szolgálat ellenőrzése fontos tényezője az államhatár őrizetének, a határforgalom ellenőrzésének és a határrend betartásának. Ennek eredményeként a parancsnok:

- fokozza a személyi állomány éberségét és felelősségérzetét;

- javítja a szolgálatellátás minőségét, biztosítja a kiadott parancsok végrehajtását;
- tanítja, neveli és segíti a személyi állományt a szolgálat ellátásában.

Ellenőrzésre jogosultak:

- a FEP parancsnok és helyettesei vagy az általa megbízott személyek;
- az előljáró parancsnokságok vezetői és az általuk kijelölt beosztottak.

A FEP szolgálat ellenőrzése feleljen meg „A határforgalom ellenőrzés konspirációs és biztonsági szabályai” előírásainak.

Az ellenőrzést fokozottabb mértékben kell alkalmazni konkrét helyzeti adat esetén, megerősített szolgálat idején, vagy más indokolt esetben. Az ellenőrzés terjedjen ki az éjszakai időszakra, továbbá a vonatokon menetközbeni ellenőrzést végző beosztottakra is.

Az ellenőrzés lehet nyílt és rejtett.

- a) Nyílt, amikor az ellenőrző személy felfedi magát a szolgálatot ellátók előtt és annak szolgálati helyén feladatára vonatkozó kérdésekkel, megfigyelésekkel, vagy a hírközlő eszközök (rádió, távbeszélő) alkalmazásával győződik meg a feladat ellátásának helyzetéről.
- b) Rejtett, amikor az ellenőrző személy nem fedi fel magát a szolgálatot ellátók előtt, kivéve, ha mulasztást tapasztal.

Az ellenőrzést a szolgálat szervezéssel egyidőben kell tervezni, amelynek során a FEP parancsnok határozza meg: ki, mikor, hol és milyen feladatokkal ellenőriz.

Az ellenőrzés terjedjen ki:

- a feladat ismeretére és végrehajtásának állapotára;
- a szolgálatot ellátók fegyverzetére, felszerelésére, öltözetére, ápoltságára, kulturáltságára, magatartására;
- a törvényesség betartására;
- a technikai eszközök gyakorlati alkalmazására.

A FEP szolgálat ellenőrzése során tilos:

- a szolgálatban levőket bármi módon előre értesíteni az ellenőrzésről;
- az ellenőrzés idejét illetéktelen személyekkel közölni;
- a határsértők módszereit alkalmazni.

Ha az ellenőrzést végző a szolgálatban levő személyt nem találja a szolgálati helyén, vagy a szolgálatot nem tudja ellátni, arról azonnal tegyen jelentést a FEP parancsnoknak, aki intézkedjen a felkutatására, leváltására, új szolgálat vezénylésére.

A súlyos szolgálati mulasztást elkövetőket a szolgálatból le kell váltani. A leváltásra a FEP parancsnok, vagy helyettese, távollétükben a határátkelőhely ügyeletes jogosult.

A súlyos szolgálati mulasztás miatt leváltott beosztott fegyverét üríttetni kell, s ha indokolt fegyverét és lőszerét el kell venni.

Ha az ellenőrző kisebb szolgálati mulasztást észlel, azt a helyszínen szüntesse meg és arról bevonulása után tegyen jelentést a FEP parancsnokának.

Ha az előjáró parancsnokság ellenőrző szolgálata észlelte a szolgálati mulasztást, közölje azt a FEP parancsnokával, s rajta keresztül intézkedjen a mulasztás megszüntetésére, vagy a beosztott leváltására.

Az ellenőrző személy az ellenőrzés során a szolgálatnak adott utasításairól, tett intézkedéseiről és a tapasztalatokról köteles jelentést tenni a FEP parancsnoknak, az ellenőrzés eredményét pedig beírni az ellenőrzési naplóba.

Balesetelhárítás a határátkelőhelyeken

Általános szabályok

118. FEP szolgálatba csak az a beosztott vezényelhető, aki az adott határátkelőhelyre vonatkozó balesetelhárítási szabályokat ismeri.

A személyi állomány fegyverzetét, felszerelését, öltözetét úgy kell meghatározni, hogy ne legyen balesetveszélyes.

119. Valamennyi határátkelőhelyen tilos

- veszélyes élőállat szállítmány ellenőrzéskor az állatok közé menni gondozójuk nélkül;
- egészségre káros, vagy veszélyes szállítmányt érinteni;
- mozgásban levő járművekre fel-, vagy arról le szállni;
- gyulékony, robbanásveszélyes szállítmányokat tartalmazó járműre szöges, patkós lábbelivel, géppisztollyal felmenni, azon, vagy azok közelében dohányozni. valamint nyílt lángot használni;

- a járművek és szállítmányok közelében tűzveszélyes jelzőrakétát használni.

120. Vasúti határátkelőhely: a vasútállomások területén figyelmesen, körültekintően kell közlekedni. A vasúti vágányokon áthaladás előtt meg kell győződni, hogy nem közlekedik-e azon jobbról, vagy balról jármű. Vágányokon a legrövidebb útvonalon kell áthaladni. Vasúti járművek ajtajainak nyitásánál és csukásánál óvni kell a testi épséget. Ha a rakományon veszélyességi felirat is van, az ellenőrzést ennek figyelembevételével szabad végrehajtani.

Tilos a személyi állománynak:

- mozgó jármű mellett úrszelvényen belül tartózkodni és közlekedni;
- vasúti járművek alatt átbújva közlekedni;
- ugyanazon a vágányon egymáshoz 5 m-nél közelebb álló vasúti járművek között áthaladni akkor, ha mozdony van a szerelvényen, vagy ha a vágánycsoporton tolatást végeznek;
- vasúti járművek tetején haladva egyik tetőről a másikra átugrani;
- télen vasúti járművek eljegesedett tetején járni;
- mozgó járműből kihajolni;
- vasúti járművek ütközőjén utazni;
- vasúti járművek lépcsőjén utazni a különleges átmenő-forgalomban közlekedők kivételével;
- áram alatt levő nagyfeszültségű felsővezeték közelében tartózkodni, e vezetékkel bármilyen tárggyal megközelíteni, megérinteni;

- vasúti járművek között fék- és légvezetékeket megbontani, vagy kinyitni;
- vasúti járművek utasterén, vagy rakterületén kívül tartózkodva bármilyen fogódzkodást gátló tárgyat kézben tartani;
- vasúti műszaki és jelzőberendezéseket kezelni;
- vasúti személyzetnek megtevesztő jelzéseket adni.

121. Közúti határátkelőhelyen a gépjárművek megállítást, elindítását, irányítását, a határsorompók közötti területen úgy kell végrehajtani, hogy ezáltal az utasok és a szolgálatot ellátók testi épségét, vagy járműveket ne veszélyeztessenek.

A veszélyes anyagokat szállító gépjárművek ellenőrzését külön e célra kijelölt helyen kell végezni.

A határsorompót tilos működtetni (leengedni) addig, amíg személyek, vagy járművek át nem haladtak, illetve alatta tartózkodnak.

122. Vízi határátkelőhelyen az álló vízi járművet a vízfolyással szemben haladva kell csónakkal megközelíteni. Amennyiben a vízi járművek között szintkülönbség van, a két jármű között rögzített létrán kell közlekedni.

Egymáshoz közel álló vízi járművek között csak a jármű-személyzet által létesített — korláttal ellátott és rögzített — átjárón szabad közlekedni.

Tilos a személyi állománynak:

- járvánnyal fertőzött területről érkező, vagy járványos megbetegedést jelző vízi járműre a KÖJÁL engedélye nélkül felmenni;

- egyik járműről a másikra átlépni, ha nincsenek összekapcsolva;
- vízi járművet lábbal eltolni;
- vízi járművön dohányozni;
- vontatókötélbe kapaszkodni;
- mozgó vízi jármű előtt 300 m-en belül bármilyen járművel áthaladni.

123. Légi határátkelőhelyen a repülőtér területén csak a kijelölt útvonalakon szabad közlekedni. A légi jármű-állások között való közlekedéskor meg kell győződni arról, hogy oda nem érkezik-e, illetve onnan nem indul-e légi jármű.

A le-, felszálló betonpályán való közlekedéskor vagy áthaladáskor a repülőtér fel-, leszálló szolgálatától kell előzetes engedélyt kérni.

Légi járműbe való be-, vagy kilépés csak a műszaki személyzet által biztosított lépcsőn történhet.

Tilos a személyi állománynak:

- a hajtóművek működése közben a légi járművet megközelíteni;
- a légi jármű műszereinek, vezető, irányító és biztonsági berendezéseinek állapotát, állását megváltoztatni;
- a pilótafülkébe, műszerkabinba a légi jármű parancsnoka, vagy megbízottjának jelenléte nélkül beépni.

A FEP EGYÜTTMŰKÖDÉSE, HARCKÉSZÜLTSEGE, SZOLGÁLATI OKMÁNYAI

A FEP együttműködése

124. A FEP együttműködése a határőrizetben, a határforgalom ellenőrzésében, a határrend betartásában résztvevő valamennyi erő és eszköz alkalmazásának cél, idő és terep (hely) szerinti összehangolása a feladatok eredményes végrehajtása érdekében.

Az együttműködés biztosítható:

- a saját feladatok pontos meghatározásával, a határőrőrs, a második lépcsőben levő tartalékőrs, valamint a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szervek, vállalatok feladatainak ismeretével, azok összehangolásával;
- a rendszeres és kellő időben történő kölcsönös tájékoztatással;
- a megbízható összeköttetés megszervezésével és folyamatos fenntartásával;
- az egységes együttműködési jelek, jelzések meghatározásával;
- az együttműködési feladatok gyakorlásával.

125. A FEP-en együttműködést kell szervezni:

- a határátkelőhely szolgálati személyei között és a határőrőrs (tartalékőrs) érintett járőreivel;
- a határőrőrssel valamint a második lépcsőben levő tartalékőrssel;
- az illetékes területtartó felderítő tiszttel;

- az illetékes járási rendőrkapitányság szerveivel, rendőrőrsrel, körzeti megbízottal;
- a vámhivatallal;
- az egészségügyi, állategészségügyi és növényvédelmi szervek kirendeltségeivel;
- az autó- és közúti felügyeleti szolgálat kirendeltségeivel;
- a helyi és a mélységi területen kijelölt vasútállomások főnökségeivel;
- a magyar hajózási vállalatok szerveivel;
- a Magyar Légiközlekedési Vállalattal, a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatósággal;
- az IBUSZ kirendeltséggel (pénzváltóval);
- az érvényben lévő nemzetközi egyezmények és szerződések alapján, a szomszédos állam FEP-jével.

Az együttműködést a feladatok végrehajtásának összehangolása érdekében kell szervezni. Ennek során azonban egymás hatáskörébe ne avatkozzanak be.

A FEP parancsnok az együttműködést folyamatosan, de legalább negyedévenként szervezze, illetőleg pontosítsa az érintettekkel.

126. Ütlevelkezelő, vízumkiadó, prioráló, kutató, biztosító forgalomirányító, határsorompókezelő szolgálatot el látó állomány és a határátkelőhely közelében levő határőrőrs járőre közötti együttműködést a határátkelőhely ügyeletese — az őrs határőrizeti ügyeletessel egyeztetve — szervezze meg és a szolgálat eligazítása során határozza meg az együttműködéssel kapcsolatos feladatokat.

127. A FEP és a határőrőrs, tartalékörs közötti együttműködés tartalmazza:

- a készülő, vagy megtörtént határeseményekkel, adatokkal kapcsolatos kölcsönös tájékoztatást;
- a ki- vagy befelé irányuló határsértők elfogására teendő közös intézkedéseket;
- ellenőrzés vagy engedély nélkül a határátkelőhelyről tovább haladt személyek, járművek megállítását, visszairányítását a határátkelőhelyre;
- gépjárművekkel való kitörés megakadályozását;
- az államhatár és a vasúti határállomás, valamint az elektromos jelzőrendszer és a közúti határátkelőhely közötti terepszakasz és az ott közlekedő járművek biztosításának rendjét;
- a határrend, a határsáv rendjének fenntartásával és a mélységi határőrizettel kapcsolatos közös feladatokat;
- a kölcsönös tájékoztatást;
- az összeköttetést;
- a közös kiképzési feladatokat, az őrsön elhelyezett sorállomány napirendjével, általános katonai rendjével, fegyelmével kapcsolatos intézkedéseket.

128. A FEP és az illetékes területtartó felderítő tiszt közötti együttműködés magában foglalja egymás kölcsönös tájékoztatását:

- a határőrizetre veszélyes személyekről, a határsértők, csempészek mozgásáról, módszereiről, készülő határsértésekkel kapcsolatos adatokról;
- a tiltott anyagok felfedéséről, csempésztevékenységről;

- a határátkelőhelyen, vagy annak közelében dolgozó személyekről;
- a határforgalom ellenőrzésében, lebonyolításában résztvevő szervekkel, vállalatokkal az együttműködés állapotáról;
- a határrend fenntartásával kapcsolatos tapasztalatokról; előállított személyekről;
- a FEP személyi állományára vonatkozó adatokról, jelzésekről, mulasztásokról.

A tájékoztatás rövid tartalmát és a közösen kialakított intézkedéseket a „Felderítési és konkrét helyzeti adatok füzeté” II. részében a határőrizetre veszélyes személyekre vonatkozó adatokat a II. részében kell rögzíteni.

129. A FEP és az illetékes rendőrkapitányság szervei, rendőrőrs, körzeti megbízott közötti együttműködés terjedjen ki:

- a határsértésekkel, csempésztevékenységgel és a FEP működési területén nyilvántartott bűnözőkkel kapcsolatos helyzeti adatok kölcsönös közlésére;
- a párt- és állami vezetők utazásával összefüggő közös feladatokra;
- ellenőrzés, vagy engedély nélkül a határátkelőhelyről tovább haladt személyek, járművek feltartóztatására;
- a határforgalom (légi közlekedés) biztonsága fenntartásával kapcsolatos közös feladatokra;
- vízi határátkelőhelyen a kikötő területe, a vízi járművek és a partralépés közös ellenőrzésére, a járművek továbbindulásának engedélyezésére.

130. A FEP és a vámhivatal közötti együttműködés — a mindenkor érvényben lévő együttműködésre vonatkozó parancsok alapján —, magában foglalja:

- az utasok, járművek és szállítmányok ellenőrzésének rendjét, a határsértők, csempészek elfogásával, valamint a tiltott anyagok felfedésével kapcsolatos közös feladatokat;
- járműveken a menetközbeni ellenőrzés rendjét;
- a párt- és állami vezetők, a diplomaták utazásával összefüggő közös feladatokat;
- a határsértők, csempészek módszereiről, a várható utas- és járműforgalom adatairól, a vámzárukban beállt változásokról, a szállítmányok összetételéről a kölcsönös tájékoztatást;
- a vámhivatal teendőit a FEP egyéb belügyi feladatainak ellátásával kapcsolatban;
- a határforgalom (légi közlekedés) biztonsága fenntartásával kapcsolatos közös feladatokat;
- az összeköttetés módját.

131. A KÖJÁL határkirendeltségével való együttműködés során a FEP támogassa azok dolgozóit, az államhatáron átlépő utasok járványügyi ellenőrzésében, a vonatkozó egészségügyi rendeletek megtartásában.

Ennek során a FEP ne léptesse át az államhatáron azt az utast, akinek az átléptetését a KÖJÁL határkirendeltsége járványügyi okokból nem engedélyezi. Nyújtson segítséget az általuk meghatározott utasok karanténban való elhelyezéséhez.

132. Az állategészségügyi szolgálat határkirendeltségével való együttműködés alapján a FEP nyújtson segítsé-

get az államhatáron át szállított élőállatok és állati eredetű termékek behozatalának ellenőrzéséhez.

A FEP segítse elő azoknak az élőállatoknak, vagy állati eredetű termékeknek, szállítmányoknak a visszaküldését, amelyeknek az átléptetését az állategészségügyi szolgálat határkirendeltsége nem engedélyezi.

133. A FEP-nek a növényvédelmi szolgálat határkirendeltsége szolgálatával az államhatáron át szállított egyes növények, növényi eredetű termékek behozatalának ellenőrzésében kell együttműködni.

A FEP segítse elő azoknak a növény, vagy növényi eredetű termékeknek, szállítmányoknak a visszaküldését, amelyeknek az átléptetése a növényvédelmi szolgálat határkirendeltségi zárszolgálat nem engedélyezi.

134. A FEP és az autó- és közúti felügyeleti szolgálata együttműködik a gépjárművek nemzetközi forgalomban való részvételére jogosító engedélyek meglétének, a kötelező útdadó és illeték leróvásának, a tehergépkocsik és camionok esetében a jármű tengelynyomás ellenőrzésének végrehajtásában.

A FEP segítse elő azoknak az engedéllyel nem rendelkező, a kötelező útdadó és illeték le nem fizetett, valamint a tengelytúlnyomásos gépjárművek visszaküldését, amelyeknek az átléptetését az autó- és közúti felügyeleti szolgálat kirendeltségének alkalmazottja nem engedélyezi.

135. A FEP a helyi és a mélységi területen kijelölt vasútállomás közötti együttműködés magában foglalja:

- az utasok, járművek és szállítmányok ellenőrzésének rendjét a határállomáson és menetközben;

- a határátkelőhely ügyeletes és a vasúti forgalmi szolgálattevő közötti munkakapcsolat gyakorlati megvalósítását;
- a vasúti járművek érkezéséről, indulásáról, különvonatokról, veszélyes és romlandó szállítmányokról adandó jelzések rendjét;
- a párt- és állami vezetők, küldöttségek utazásával összefüggő közös feladatok végrehajtását;
- a be- és kilépő vasúti járműveknél az előírt technológiai szabályok betartását, az ellenőrzés idejére;
- rakott vasúti járművek ellenőrzésének, felnyitásának, lezárásának végrehajtását;
- a vasúti járművek és a határátkelőhely biztosításának rendjét;
- a vasúti zárt területen belül a gyanús személyek ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat;
- a már ellenőrzött járművek átadásának rendjét;
- a határforgalom biztonságának fenntartásával kapcsolatos feladatokat;
- az összeköttetés módját.

A menetközbeni ellenőrzésnél az együttműködést az útlevélező szervezze meg a vasúti járműveken szolgálatot teljesítő MÁV dolgozókkal.

136. A FEP és a magyar hajózási vállalatok szervei közötti együttműködés magában foglalja:

- az utasok, járművek és szállítmányok ellenőrzésének rendjét a kikötő területén és menetközben;
- a határátkelőhely ügyeletes és a hajózási vállalatok dolgozóival a munkakapcsolat gyakorlati megvalósítását;

- a biztonságos vízi közlekedés, a kikötőbe való érkezés és partralépés szabályait;
- a be- és kirakodás ellenőrzésének rendjét;
- a határforgalom és a vízi közlekedés biztonságával kapcsolatos feladatokat.

137. A budapesti FEP és a Magyar Légiközlekedési Vállalat valamint a Légiforgalmi és Repülőtéri Igazgatóság közötti együttműködés tartalmazza:

- a légi járművek jelzésének, fogadásának, indításának rendjét;
- a repülőtérre érkező, és onnan induló utasok, belföldi személyek, légi járművek ellenőrzésének rendjét;
- a nemzetközi forgalomban közlekedő utasok irányításának és a belföldi személyektől való elkülönítésének rendjét;
- a repülőtér zárt területére való ki- és belépés szabályait;
- a repülőtéren a személyzet mozgásának, tartózkodási helyének meghatározását;
- a légiközlekedés és a határforgalom biztonságára vonatkozó előírásokat és azok betartásának rendjét külön együttműködési terv tartalmazza.

138. A FEP és az IBUSZ kirendeltség (pénzváltó) közötti együttműködés magában foglalja:

- a pénzváltás és egyéb szolgáltatások rendjével kapcsolatos feladatok összehangolását;

- a vízumkiadással kapcsolatos együttműködést és a munkafolyamatok rendjét.

139. A FEP és a szomszédos állam FEP-je közötti együttműködés — az érvényben levő nemzetközi egyezmények és szerződések alapján — tartalmazza:

- a FEP-re és a határrendre vonatkozó egyezmények betartásának rendjét;
- a közös szolgálatú határátkelőhelyen a határforgalom ellenőrzés összehangolását;
- az intézkedések összehangolását a tiltott határátlépés, vagy tiltott anyagok határon való átjuttatás lehetőségeinek megakadályozására;
- a kölcsönös tájékoztatást az elfogott határsértőkről, a tiltott határátlépést megkísérlő személyekről, vagy bekövetkezéséről, csempésztevékenységről, a felkutatott tiltott anyagokról, a határforgalom ellenőrzés módszereiről, az útlevelek és vízumok érvényességére vonatkozó szabályokról, a forgalom adatairól, nagyobb utascsoportok, a párt- és állami vezetők és küldöttségek utazásáról;
- egyodalú határforgalom ellenőrzés esetén a határforgalom ellenőrzésével összefüggő szükséges információk kicserélését;
- az utas és járműforgalom statisztikai adatainak egyeztetését.

Nyugati viszonylatú közös határállomáson az együttműködést nemzetközi egyezmény alapján a határőrség országos parancsnoka szabályozza.

A FEP működési területén a határterületi lakosokkal, a helyi párt, KISZ, állami és társadalmi szervekkel a Hő/2. 81. sz. pontjában foglaltak szerint, az önkéntes határőr

csoportokkal a Hór/2. 82. sz. pontja alapján tartásuk a kapcsolatot, illetve irányítsák az önkéntes határőrök munkáját.

A FEP harckészültsége

140. A FEP harckészültségét és riadó terveit a Hór/2. 200—210. sz. pontjai alapján kell biztosítani és a sajátosságok figyelembevételével kidolgozni.

A FEP okmányai

141. A FEP-nek a következő okmányokkal, tervekkel és nyilvántartásokkal kell rendelkeznie:

a) Határőrizeti, határforgalmi, harckészültségi okmányok:

- a szomszédos államokkal kötött határrendi, határforgalmi nemzetközi egyezmények, jogszabályok, belügyminiszteri, államtitkári, miniszterhelyettesi, határőrség országos parancsnoki, törzsfőnöki, parancsnok helyettesi, határforgalmi osztályvezetői és a kerületparancsnoki parancsok, intézkedések;
- FEP Napló;
- Napló az ellenőrző személyek bejegyzésére;
- Felderítési és konkrét helyzeti adatok füzetek;
- Szolgálatsszervezési lapok;
- Személyi állomány megterhelésének összesítője;
- Jegyzőkönyv az elfogott határsértőkről, áru-, füzetkészítő és kábítószer felkutatásáról;
- Határátkelőhely ügyeleti jelentés könyve;

- Távirati és szóbeli utasítások könyve (nyilvántartása);
- Határátkelőhely vázlata;
- Határátkelőhely rendjének leírása;
- Szolgálatba lépők eligazítási füzeté;
- FEP bélyegző átadás-átvételi könyve;
- Konzuli alnapló (ott, ahol vízumkiadás van);
- Fegyver (lőszer) kísérő igazolvány nyilvántartó könyv;
- Tiltónévjegyzék, pótlista (ott, ahol vízumkiadás van);
- Határfigyelőztetések nyilvántartása;
- Határozati úrlaptömb a bevont útlevelekről;
- Vonat átadás-átvételi könyv (csak vasúti határátkelőhelyen);
- Szemlekönyv a vagonok felnyitásáról (csak vasúti határátkelőhelyen);
- Hajóforgalmi napló (csak vízi határátkelőhelyen);
- Határidős jelentések táblázata (HJT);
- Külföldi és magyar állampolgárok adatai jelentésének rendje;
- Géptávírószolgálat átadás-átvételi napló, kézbesítőkönyv;
- Nyilvántartás a szolgálat ellátásához kiadott és visszavett felszerelésről, technikai eszközökről, okmányokról;
- Átvételi-átadási elismervény tömb az átvett, talált és átadott iratokról, tárgyakról és értékekről;

- Személy- és járműforgalom napi (havi) nyilvántartása;
- Harckészültségi okmányok.

b) Munkaokmányok:

- FEP munka- és naptári terve;
- Politikai nevelőmunka terve;
- Kiképzési terv;
- Munkafüzet a helyettesek, határátkelőhely ügyeltesek, vízumkiadók részére;
- Személyi állomány gyűlések, munkaértekezletek füzete;
- Harckiképzési nyilvántartás;
- Foglalkozási tervek, módszertani foglalkozások füzete;
- Politikai tájékoztatók és foglalkozások füzete;
- Híradással és rejtett vezetéssel kapcsolatos okmányok.

c) A FEP belső életével kapcsolatos okmányok és nyilvántartások:

- Panaszok és beadványok könyve;
- Dícséreték és fenyítések nyilvántartása;
- Szabadságolási ütemterv;
- „T” és nyílt ügydarabok nyilvántartása;
- Szolgálati könyvek;
- Belsőszolgálati okmányok.

d) Az anyaggazdálkodással kapcsolatos okmányok:

- Különböző anyagi, technikai, pénzügyi nyilvántartások, megrendelők, elszámolások, menetokmányok és utalványok.

142. A FEP okmányait, iratait és nyilvántartásait a hatályos érvényes ügyviteli és irattározási szabályok szerint kell kezelni, tárolni és őrizni.

143. A FEP század (szakasz) okmányait, terveit, iratait a sajátosságoknak megfelelően a Hő/2. 211. sz. pontjaiban meghatározottak szerint kell vezetni, nyilvántartani és a hatályos ügyviteli szabályok szerint kell kezelni, tárolni és őrizni.

ÁLTALÁNOS HATÁROZMÁNYOK

**Munka tervezése, leszerelés, váltás végrehajtása
a FEP-en, az objektumokba való belépés rendje,
a parancsnoki teendők átadása-átvétele**

144. A munka tervezését, leszerelés, váltás végrehajtását, a FEP laktanyába való belépést, a FEP parancsnoki teendők átadását-átvételét a Hőr/2. 215—228. sz. pontjaiban meghatározottak szerint kell végrehajtani. A határátkelőhelyen titkos okmányokat, eszközöket tartalmazó helyiségekbe való belépést „A határforgalom ellenőrzés biztonsági és konspirációs szabályai” előírásai szerint kell engedélyezni és végrehajtani.

145. A FEP parancsnok szervezze meg, ha szükséges külön tervben rögzítse az újonnan FEP-re helyezettnek fogadását. A reájuk vonatkozó mértékben tájékoztassa őket a FEP helyzetéről és beosztásuknak megfelelően határozza meg feladatukat. Személyesen beszélgessen velük gondjaikról és segítse azokat megoldani. Mutassa be őket a személyi állománynak, valamint a határforgalom ellenőrzésében és lebonyolításában résztvevő szerveknél, vállalatoknál. Személyesen vagy helyettesei útján ismertesse meg velük:

- a FEP-hez tartozó határátkelőhelyeket, a határvonalat, a határjeleket;
- az alegység határrendi, határforgalom ellenőrzési tevékenységével kapcsolatos nemzetközi egyezmények előírásait és a betartásukból adódó feladatokat;

- a határátkelőhely körüli terepszakaszt, a határőrőrs működési területének azon részeit, ahol határőrizeti feladatot kaphatnak.

A határátkelőhelyen belül:

- a) **vasúti határátkelőhelyen** a határállomást, a vasúti pályaudvart, a létesítményeket, a határállomás és az államhatár közötti vasúti vonalszakaszt;
- b) **közüti határátkelőhelyen** az ellenőrző területet, a létesítményeket, az államhatárra vezető utat, annak honi szakaszát;
- c) **vízi határátkelőhelyen** a kikötőt, annak szárazföldi és vízi területét, a kikötő műszaki berendezéseit, a létesítményeket;
- d) **légi határátkelőhelyen** a nemzetközi repülőtér külső területét, a kezelőépületet, a váróhelyiségeket, a hangárokat, javítóüzemeket, üzemanyagtárolókat és szolgáltató létesítményeket, továbbá a légiközlekedés biztonságának fenntartásában résztvevő szervek és vállalatok elhelyezését.

146. Az újonnan FEP-re helyezettek szolgálatba való bevonását fokozatosan kell végrehajtani:

- az első 10 napon csak a FEP működési területének és az ott végrehajtandó feladatuk megismerésére kell őket szolgálatba vezényelni;
- az első hónapban szolgálati idejük nem haladhatja meg a napi 7 órát;
- amíg önálló feladatok ellátására nem válnak alkalmassá, addig csak tapasztalt hivatásos, illetőleg a legjobb felkészültségű sorállományú tiszttel látják el szolgálatukat;

- ha olyan hivatásos, vagy sorállományú beosztott kerül a FEP-re, aki nem rendelkezik FEP szakképzettséggel, azok részére a felkészítést a FEP-en kell végrehajtani.

147. A kinevezett és a szerződéses polgári állományúakat a Munka Törvénykönyve előírásai alapján kell a munkába bevezetni. Munkakörükre, feladataikra és a bal-esetelhárítási szabályokra kell őket kiképezni. Felkészítésüket fokozatosan és jól felkészült, gyakorlott FEP beosztott segítségével kell végrehajtani.

A szolgálatot ellátók öltözete, fegyverzete és felszerelése

148. A FEP-en szolgálatot ellátó hivatásos és sorállományú a feladatát az évszaknak és időjárásnak megfelelő kifogástalan egyenruhában lássa el. A kutató-biztosítók öltözete szerelő ruha is lehet.

A szolgálatot ellátó hivatásos és sorállomány fegyverzete a feladattól függően pisztoly vagy géppisztoly.

Lőszermennyiség:

- géppisztolyhoz 60 db. (20—20 db. 3 tárban);
- pisztolyhoz 10 db. (5—5 db. 2 tárban).

A szolgálatban levők részére a fegyver viselését, hordmódját és tárolását külön parancs szabályozza.

149. A szolgálatban levők felszerelését a szolgálat ellátás jellegétől függően a FEP parancsnok határozza meg, amely lehet:

- a) Útlevélkezelők részére:
 - útlevélkezelőtáska (tartozékaival);

- FEP átléptető, hiány- és érvénytelenítő bélyegző;
- irattáska a titkos okmányok tárolására;
- hordozható iratvizsgáló készülék, nagyító;
- rádió adó-vevő készülék;
- elemlámpa;
- kombinált kalauzkulcs (csak vasúti határátkelőhelyen;)
- szolgálati jelvény;
- egyéb felszerelési eszközök a feladattól függően.

b) Kutató-biztosítók részére:

- kutatólétra;
- kutató szűrőbot;
- elemlámpa vagy akkumulátoros lámpa;
- rádió adó-vevő készülék;
- tükrös alvázvizsgáló készülék (csak közúti határátkelőhelyen);
- egyéb felszerelési eszközök, a feladattól függően.

Fogalmak és meghatározások a Határforgalom Ellenőrzési Szabályzat alkalmazásához

AGT szállítmány (Autó Gruzovi Transport) Gépkocsi teherszállítási egyezmény alapján történő, az előírt okmányokkal és vámzárral ellátott tehergépkocsi és camion szállítmány.

Átmenő (tranzit) forgalom a Magyar Népköztársaság területén át vasúton, közúton, vízi- és légi járművön lebonyolódó forgalom valamelyik szomszédos államból egy harmadik állam területére.

Belföldi személy a FEP honi működési területén az a magyar állampolgár, aki nem határátlépés céljából jelenik meg, illetve tartózkodik ott.

Diplomata és vele egy tekintet alá eső személy, aki diplomata útlevelemmel, magyar diplomata vízummal, vagy KGST futárigazolvánnyal rendelkezik.

Dunamenti államok a dunai hajózás tárgyában Belgrádban 1948. évi augusztus 18-án kötött egyezményhez tartozó tagállamok: Bolgár Népköztársaság, Csehszlovák Szocialista Köztársaság, Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság, Magyar Népköztársaság, Román Szocialista Köztársaság, Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége, Osztrák Köztársaság, Német Szövetségi Köztársaság.

Határforgalom ellenőrzésében résztvevő helyi szervek a FEP, a rendőrség vízi- és légirendészeti őrsei, a vámhivatal, a közegészségügyi és járványügyi állomás határkirendeltsége, az állategészségügyi, a növényvédelmi szol-

gálat, az autó- és közúti felügyeleti szolgálat, valamint a közös szolgálatú határátkelőhelyen a szomszédos állam határforgalom ellenőrző szervei.

Határforgalom lebonyolításában résztvevő szervek, vállalatok a közlekedési, utazási és az utasok kiszolgálását ellátó szervek, vállalatok.

Határforgalom és a légiközlekedés biztonságának fenntartása azoknak az intézkedéseknek az összessége, amelyekkel megakadályozzák a járművek jogellenes határlomba való kerítését, illetve tusz-szerzéssel, terrorcselekmények elkövetésével vagy más módon a tiltott határátlépéseket.

Hontalan az a személy, akinek nincs állampolgársága és valamely állam által kiadott okmánnyal van ellátva.

FEP technikai rendszer a közúti és légi határátkelő helyen a határforgalom ellenőrzés korszerű eszköze.

Katonai szállítmányok a határátkelőhelyeken átmenő katonai őrizet alatt álló csapatok, járművek és egyéb eszközök.

Külföldi mindazon személy, aki nem magyar állampolgár.

Különleges ámenőforgalom személyeknek és szállítmányoknak valamelyik szomszéd állam területéről ugyan annak a területére magyar területen áthaladó, közúton, vagy vasúton történő átszállítása, az erre vonatkozó nemzetközi egyezményben meghatározott feltételek mellett.

Magyar állampolgár az illetékes magyar szervek által kiadott, magyar állampolgárságot tanúsító, személyi igazolvánnyal vagy útlevéllel rendelkező személy.

Menedékjog a Magyar Népköztársaság Alkotmánya szerint azokat a nem magyar állampolgárokat megillető jog, akiket demokratikus magatartásuk, vagy a népek

felszabadítása érdekében kifejtett tevékenységük miatt más államban üldöznek.

TEEM szállítmány (Trans-Europ Express Marchandis) Európán keresztül Kereskedelmi Gyorsszállítási Egyezmény alapján közlekedő nemzetközi tehervonat szállítmány.

Tiltott anyag a csempészett áru-, érték-, fizetőeszköz-, kábítószer, az engedély nélkül szállított lőfegyver-, lőszer, robbanóanyag, nagyhatású mérge, okmányhamisító eszköz, továbbá a szocialista társadalmi rendszer ellen uszító, a pornográf, valamint a terjesztésre engedély nélkül szállított vallásos sajtótermék.

TIR szállítmány (Transport International de la Route). Gépkocsi teherszállítási egyezmény alapján történő előírt okmányokkal és vámzárral ellátott tehergépkocsi és camionszállítmány.

Udvariassági láttamozás az a vízum, amikor a magyar külképviselet „Udvariassági láttamozás” szöveget bélyegez az útlevélibe.

Utas az, aki átléptetés céljából jelenik meg a határátelőhelyen, illetve a FEP működési területén. Utas, továbbá az államhatáron át közlekedő járművek személyzete is.

Útlevél a személyazonosságot, állampolgárságot tanúsító, érvényesség esetén — ha kizáró ok nem merül fel — az államhatár átléptetésére jogosító közokirat.

Útlevélellenőrzés az útlevelek eredetiségének, érvényességének és a határátlépés jogosságának megvizsgálása.

Útlevélelkezelés a FEP átléptető bélyegző lenyomatának az útlevéliben és mellékleteiben való elhelyezése, a mellékletek bevonása és a szükséges bejegyzések elvégzése.

Útlevél mellékletét képezheti a külön lapra adott vízum kiutazási, tartózkodási, lakhatási engedély, be-, kiutazólap, adatlap, statisztikai lap és a személyi igazolvány.

Vámzár, vasúti zár hatósági szervek és szállítási vállalatok által a járműveken, szállítmányokon elhelyezett plomba.

Veszélyes szállítmányok azok az anyagok, amelyek szállítás és kezelés közben mérgezést, megbetegedést, tüzet, robbanást, égési sebeket, áramütést, sérülést okozhatnak vagy más anyagok megromlását idézhetik elő, vagy — amennyiben élő állatokat szállítanak — azok rúgást, harapást, döfést okozhatnak.

Veszélyes anyagok a maró, mérgező, bűzös, fertőzést előidéző, rádióaktív, robbanó, égést tápláló, robbanó keverék előállítására alkalmas, öngyúló, víz hatására lángra lobbanó vagy gázfejlesztő, szilárd vagy folyékon, illetve gáznemű gyúlékony anyagok.

Végszükség vízi járművön, ha valaki életveszélyesen megsérül, megbetegszik, tűzvész keletkezik, vagy a vízi jármű elsüllyedésének veszélye áll fenn.

Vízi jármű a vízi közlekedésre, szállításra szolgáló úszó létesítmény, hajó, munkagép, kishajó, komp, csónak, tutaj.

Vízum valamely állam területére történő beutazást, tartózkodást, kiutazás, vagy átutazást engedélyező bejegyzés, amelyet arra illetékes szervek meghatározott formában az útlevélbe, vagy külön lapra adnak.

Jegyzet:

Jegyzet:

Jegyzet:

PANTALONJEGYZET

Oldal

I. Fejelet

HATÁRFOGLALMI ÁLTALÁNOS ELVET

A határ foglalmi és elvárási	3
------------------------------	---

II. Fejelet

A FÜRGEJELZŐKÖZÖS POSTA SZÜKSÉGE TERÜLETE, FELADATAI

A FUP működési területe	4
A FUP feladatai	10
A határ foglalmi és elvárási	12
Határ foglalmi és elvárási feladatai	14
Határ foglalmi és elvárási feladatai	16
A FUP működési területe	18
A FUP működési területe	20

III. Fejelet

A HATÁRFOGLALMI ELVÁRÁSOK ALAPJAI

A határ foglalmi és elvárási	22
A határ foglalmi és elvárási	24

Jegyzet:

TARTALOMJEGYZÉK

Oldal

I. Fejezet

HATÁRFORGALMI ÁLTALÁNOS ELVEK

A határforgalom és ellenőrzése	5
--------------------------------------	---

II. Fejezet

A FORGALOMELLENŐRZŐ PONT MŰKÖDÉSI TERÜLETE, FELADATAI

A FEP működési területe	9
A FEP feladatai	10
A határőrzési feladatok ellátása	12
Határforgalom ellenőrzési feladatok ellátása	14
Határrendi feladatok ellátása	17
Az egyéb belügyi feladatok ellátása	18
A FEP állomány szolgálatban jogosult	22

III. Fejezet

A HATÁRFORGALOM ELLENŐRZÉSÉNEK ALAPELVEI

A határátkelőhely és annak rendje	24
A határforgalom ellenőrzés módjai	28

	Oldal
A határforgalom ellenőrzésének rendje	29
Az útlevélellenőrzés alapelvei	34
Az útlevél eredetisége és érvényessége	34
Útlevélellenőrzés és kezelés szabályai	35
A jármű- és szállítmányforgalom ellenőrzése	37
A biztosító szolgálat ellátása	42
A vonatkísérés szabályai	45

IV. Fejezet

A FEP BEOSZTOTTAK KÖTELMEI ÉS JÁRANDÓSÁGAI

A FEP parancsnok	47
A FEP parancsnokhelyettes	49
A FEP parancsnok politikai helyettese	50
A századparancsnok	52
A századparancsnok politikai helyettese	52
A FEP ellátó	53
A szakaszparancsnok	54
A század-szolgálatvezető	54

V. Fejezet

A HATÁRFORGALOM ELLENŐRZÉSÉNEK MEGSZERVEZÉSE

Határőrizeti, határforgalom ellenőrzési módok és a szolgálati megterhelések	56
A határforgalom ellenőrzés megszervezése a FEP-en ...	59
Az elhatározás meghozatalának rendje	60
Az elhatározás tartalma	66
A szolgálat megszervezése	68

	Oldal
Az eligazítások rendje	70
A határforgalom ellenőrzés megszervezésének sajátosságai FEP technikai rendszerrel működő határátkelőhelyen	72

VI. Fejezet

A SZOLGÁLAT ELLÁTÁSA A HATÁRÁTKELŐHELYEN ÉS A SZOLGÁLAT ELLENŐRZÉSE

A határátkelőhely szolgálatának ellátása	74
A határátkelőhely ügyeletes	74
Az útlevélezkező	77
A vízumkiadó	79
A technikai megbízott	80
A határfigyelőztetést ellenőrző	81
A kutató-biztosító	82
A jelentőszolgálatot ellenőrző	83
A géptávírás	83
A járőr	84
A határátkelőhely szolgálatának ellenőrzése	84
Balesetelhárítás a határátkelőhelyeken, általános szabályok	87

VII. Fejezet

A FEP EGYÜTTMŰKÖDÉSE, HARCKÉSZÜLTSEGE SZOLGÁLATI OKMÁNYAI

A FEP együttműködése	91
A FEP harckészültsége	100
A FEP okmányai	100

VIII. Fejezet

ÁLTALÁNOS HATÁROZMÁNYOK

Munka tervezése, leszerelés, váltás végrehajtása a FEP-en, az objektumokba való belépés rendje, a parancsnoki teendők átadás-átvétele	104
A szolgálatot ellátók öltözete, fegyverzete és felszerelése	106
Fogalmak és meghatározások a Határforgalom Ellenőrzési Szabályzat alkalmazásához (1. sz. melléklet)	109